GGD Gelderland-Zuid

Jaarverslag 2023

OVERZICHT VAN RESULTATEN

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

HOOFDSTUK 1 / WETTELIJKE TAKEN OPGEDRAGEN AAN DE GGD 4

1.1 Programma Onderzoek, Informatie en Advies (OIA) 5
1.2 Algemene Gezondheidszorg 7
1.3 Gezond Leven 12
1.4 Jeugdgezondheidszorg 16

HOOFDSTUK 2 / WETTELIJKE TAKEN BELEIDSMATIG BELEGD BIJ DE GGD 21

2.1 Algemene Gezondheidszorg 22
2.2 Bijzondere Zorg 23
2.3 Veilig Thuis 25

HOOFDSTUK 3 / WERKVELDSPECIFIEKE OPDRACHTEN (FACULTATIEF) 27

3.1 Programma Onderzoek, Informatie en Advies (OIA) 28
3.2 Algemene Gezondheidszorg 29
3.3 Bijzondere Zorg 31
3.4 Gezond Leven 33
3.5 Veilig Thuis 39

Dit jaarverslag bevat een beschrijving van de resultaten.
De jaarstukken (hoofdstuk 4 t/m 7) vindt u terug in een apart document.

Leeswijzer

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de behaalde resultaten van GGD Gelderland-Zuid in het jaar 2023. Leidend voor deze resultaten zijn de doelstellingen zoals die in de programmabegroting 2023 zijn geformuleerd. In dit jaarverslag ziet u een splitsing tussen de wettelijke taken opgedragen aan de GGD (hoofdstuk 1) en de wettelijke taken die beleidsmatig bij de GGD zijn belegd (hoofdstuk 2). Al deze taken zijn door het bestuur vastgesteld in de programmabegroting, in lijn met onze Meerjarenstrategie 2020 - 2023. Het zijn werkvelden waar we extra gezondheidswinst willen behalen door het verbinden van expertise binnen en buiten onze GGD. In hoofdstuk 3 vindt u de resultaten van de facultatieve werkveldspecifieke opdrachten. In elk hoofdstuk is een aantal resultaten uitgedrukt in cijfers en infographics. In het onderdeel Jaarstukken tenslotte (vanaf hoofdstuk 4) vindt u informatie over de bedrijfsvoering, de jaarrekening en diverse bijlagen met aanvullende gegevens, zoals cijfers per gemeente.

Wat doet de GGD?

GGD Gelderland-Zuid is de gemeentelijke gezondheidsdienst voor: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel. Ook voor Mook en Middelaar verzorgen wij enkele diensten.

Als verlengstuk van deze gemeenten werken wij aan publieke gezondheid. Onze hoofdtaak is: het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van inwoners op alle leeftijden (-9 maanden tot 100+). Daarbij hebben kwetsbare groepen onze speciale aandacht. Onze dienstverlening organiseren wij zo laagdrempelig mogelijk, in samenwerking met gemeenten en partners in zorg, onderwijs, welzijn, wonen en veiligheid.

Het takenpakket van de GGD is divers en daarmee ook de expertise die wij bieden. De meeste GGD-taken liggen vast in de Wet publieke gezondheid. Andere relevante wetten voor de taken die wij uitvoeren, zijn: Wet kinderopvang, Wet op de lijkbezorging, Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning.

GGD Gelderland-Zuid

Voorwoord

In 2023 heeft onze GGD een aantal belangrijke stappen gezet. Er is hard gewerkt aan het regiobeeld en het regioplan in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). De focus ligt op het doorontwikkelen van een preventieve infrastructuur. Ook hebben we advies gegeven op 5 ketenaanpakken. Het programma ‘Nu Niet Zwanger’ is uitgebreid naar alle gemeenten in de regio Gelderland-Zuid.

Sinds 1 juli 2023 is corona geen A-ziekte meer en is de bestrijding van het virus opgenomen in de reguliere werkzaamheden. De gezondheidseffecten zijn echter nog steeds merkbaar. Daarom is een extra monitor gehouden over de mentale gezondheid van jongeren na corona. In het najaar hebben we een vaccinatiecampagne gehouden. Intussen werken we aan de versterking van infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid, in opdracht van en gefinancierd door het Ministerie van VWS.

De GGD is er voor iedereen en met name voor kwetsbare mensen. Dat uit zich nadrukkelijk in de afdeling Bijzondere Zorg, waar steeds meer een beroep op wordt gedaan. De zorgwoningen in Nijmegen voor dakloze mensen met een psychiatrische ziekte zijn sinds 2023 allemaal bewoond. Het regionale programma Sluitende Aanpak voor mensen met een psychische kwetsbaarheid, is met vier jaar door ZonMw verlengd.

Vanuit onze Meerjarenstrategie 2020-2023 investeren we nadrukkelijk in netwerken en lokaal partnership. Ook pakken we een aantal thema’s GGD-breed op, zoals de zorg voor vluchtelingen. De resultaten in dit jaarverslag laten zien wat we hiermee bereiken. Voor een aantrekkelijk overzicht van de highlights van 2023 verwijs ik u naar het beknopte publieksjaarverslag.

Ik wens u veel leesplezier!

Dr.ir. Moniek Pieters
Directeur Publieke Gezondheid
GGD Gelderland-Zuid

HOOFDSTUK 1
Wettelijke taken opgedragen aan de GGD

1.1 Programma Onderzoek, Informatie en Advies (OIA)

Binnen het Programma Onderzoek Informatie en Advies (OIA) verzamelen, bestuderen en vergelijken wij gegevens over de gezondheid van inwoners uit Gelderland-Zuid. We analyseren ook de factoren die hiermee kunnen samenhangen. Het onderzoek is breed omdat we aansluiten op diverse databonnen en onze data-expertise doorontwikkelen. De informatie die uit de analyses voortvloeit, versterkt onze advisering en uitvoering binnen de gezondheidspreventie.

DASHBOARD MET FOCUS OP GEZAMENLIJKE PRIORITERING

De data van de gezondheidsmonitoren worden in verschillende gezondheidsthema's gepresenteerd op de website gezondheidincijfers.ggdgelderlandzuid.nl. Op diezelfde plek worden ook steeds vaker inzichten vanuit andere GGD-taakvelden gedeeld. Zo zijn er inmiddels inzichten vanuit Infectieziektebestrijding (IZB) en de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) te vinden, o.a. de overgewichtcijfers voor de 5-12 jarigen, de vaccinatiegraad vanuit het Rijksvaccinatieprogramma en het aantal gemelde infectieziekten.
Ter ondersteuning van gemeenten bij het inrichten en uitvoeren van de lokale Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) plannen, zijn er ook pagina's ingericht met informatie over de ketenaanpakken.

DOORONTWIKKELING LANDELIJKE OGGZ-MONITOR

Met landelijke financiering wordt gewerkt aan een monitor van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ). Als eerste stap zijn samen met OGGZ-professionals beschikbare gegevens en kwalitatieve verhalen over de OGGZ-doelgroep en gerelateerde onderwerpen gebundeld. Doelstelling is te komen tot landelijke/regionale inzichten in deze kwetsbare doelgroep.

VRAAGGESTUURD DOORONTWIKKELEN DASHBOARDS

Het interne dashboard Vluchtelingen is ontwikkeld om inzicht te krijgen in de inzet vanuit GGD Gelderland-Zuid voor deze doelgroep. Zo kan de inzet vanuit de JGZ, Tuberculosebestrijding (TBC), Technische Hygiënezorg (THZ) en Voorlichting worden gemonitord, geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd.
Voor de teams Coronavaccinatiesupport en Infectieziektebestrijding zijn dashboards opgeleverd voor de monitoring van de juistheid van gegevens en voor de monitoring van surveillance. De dashboards voor

Centrale Toegang (Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang) en voor de afdelingen Bijzondere Zorg, Veilig Thuis en Jeugdgezondheidszorg zijn verder doorontwikkeld om beter aan te sluiten bij de werkprocessen en een completer beeld te krijgen van de in-, uit- en doorstroom van cliënten.

VERDIEPENDE STATISTISCHE ANALYSES

Met behulp van een clusteranalyse zijn data vanuit de Kindermonitor 2021 geanalyseerd. Via deze statistische analysemethode werd gekeken welke kenmerken van een gezin effect hebben op gezondheid. Deze zijn: het opleidingsniveau van de ouders, moeite met rondkomen, inkomen uit werk, wel of niet hebben van 1.000 euro voor onverwachte uitgaven en of het kind in een eenoudergezin woont. Daarnaast zijn op basis van de beschreven kenmerken 5 typen gezinnen gekarakteriseerd. Door de mix aan karakteristieken ontstaat een positieve of minder positieve invloed op gezondheid. De resultaten van de analyse staan op gezondheidincijfers.ggdgelderlandzuid.nl en kunnen gemeenten handvatten geven voor een integrale aanpak.

EEN MEER DATA-GEDREVEN GGD

Het aanbod en structureel gebruik van dashboards en interne rapportages nam in 2023 verder toe. Er is in 2023 een aantal optimalisaties doorgevoerd om vooral het duurzaam en veilig inrichten van datastromen, dataminimalisatie, vertrouwelijkheid en integriteit te ondersteunen. Dashboards worden in vaste cycli geëvalueerd en aangepast, zodat ze optimaal aansluiten bij de steeds veranderende informatiebehoefte uit het werkveld.
Data uit de gezondheidsmonitors worden op verschillende geografische deelniveaus aangeboden in de vorm van publiek toegankelijke inzichten en in de vorm van geaggregeerde data (via gezondheidincijfers.ggdgelderlandzuid.nl). Daarnaast worden verantwoordingsrapportages van Centrale Toegang en Veilig Thuis periodiek gedeeld met beleidsmedewerkers van gemeenten.

1.2 Algemene Gezondheidszorg

De afdeling Algemene Gezondheidszorg (AGZ) combineert de volgende taakgebieden: het voorkómen en bestrijden van infectieziekten en tuberculose, reisvaccinaties, seksuele gezondheidszorg, technische hygiënezorg, forensische geneeskunde en medische milieukunde. Ook het toezicht op kinderopvang en Wmo-voorzieningen zijn taken van de afdeling AGZ.

VACCINATIES

Ook in 2023 zijn veel mensen gevaccineerd tegen corona. Door middel van wekelijkse overzichten uit de coronadashboards is de vaccinatiegraad en vaccinatieopkomst inzichtelijk gemaakt. Van oktober tot en met december liep de najaarscampagne. Binnen deze periode zijn in totaal 110.162 mensen gevaccineerd.
Daarnaast is er in 2023 een vaccinatiecampagne tegen HPV (19 t/m 26 jarigen) geweest: 24.990 mensen zijn gevaccineerd; het opkomstpercentage was 28,8%. De campagne loopt in het eerste kwartaal van 2024 nog door.

CRISISBEHEERSING

De opgedane ervaringen en leerpunten vanuit de COVID-19 crisis zijn geëvalueerd. Op basis daarvan is het integrale crisisplan aangepast. De GGD heeft een actueel cyclisch opleidingsjaarplan opgesteld en uitgevoerd in het kader van Oefenen, Trainen, Opleiden (OTO). Hiermee zijn we voorbereid op een crisis of ramp. In dit leerplan stonden in 2023 ook de ervaringen met de COVID-19 crisis centraal.

Coronavaccinaties per locatie (118.488 vaccinaties in totaal)

Maand	Nijmegen	Wijchen	Tiel	Zaltbommel	Druten	Groesbeek	Geldermalsen	Culemborg	Gameren	Mobiel	Thuis
Jan	1.635	525	736	361	0	0	0	0	0	2.098	0
Feb	663	147	229	121	0	0	0	0	0	616	0
Mrt	371	0	74	41	0	0	0	0	0	114	0
Apr	110	0	53	10	0	0	0	0	0	34	0
Mei	75	0	37	0	0	0	0	0	0	0	0
Jun	78	0	45	0	0	0	0	0	0	0	0
Jul	26	0	23	0	0	0	0	0	0	0	0
Aug	46	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0
Sep	27	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0
Okt	15.181	7.161	7.161	0	3.726	2.383	1.599	2.972	2.790	0	894
Nov	18.440	4.614	9.365	0	2.472	2.266	1.107	3.324	3.114	0	1.160
Dec	6.901	2.981	2.980	0	1.047	1.163	1.178	2.290	1.670	0	223
Totaal	**43.553**	**15.428**	**20.733**	**533**	**7.245**	**5.812**	**3.884**	**8.586**	**7.574**	**2.862**	**2.278**

De GGD piketfuncties zijn in 2023 geborgd. De GGD is in 2023 voor 11 crisissituaties opgeroepen. Geen van deze situaties heeft geleid tot het activeren van een GGD-crisisteam.

BESTRIJDING INFECTIEZIEKTEN

Halverwege 2023 is de zogeheten A-status van het COVID-19 virus komen te vervallen. Dit betekende dat het corona-team per 1 juli 2023 binnen het team Infectieziektebestrijding is ingevlochten in de dagelijkse gang van zaken. De organisatie van de vaccinaties is overgedragen aan het team Reizigers en Vaccinaties.
In 2023 zijn SPUK-gelden beschikbaar gekomen voor de vaccinatiecampagne corona. Daarnaast kreeg GGD Gelderland-Zuid een bijdrage vanuit VWS-financiering voor de versterking Infectieziekten en Pandemische paraatheid (VIP): de zogenaamde VIP gelden.
De volgende nieuwe functies zijn toegevoegd aan het team Infectieziektebestrijding: een opleidingscoördinator, een epidemioloog, een dataspecialist en een doktersassistente. Daarnaast is de formatie artsen, verpleegkundigen en deskundige infectiepreventie uitgebreid. Met deze uitbreiding kan ook meer ingezet worden op kwaliteit, surveillance, opleiding, onderzoek en bovenregionale samenwerking.

TOP 5 Meldingsplichtige infectieziekten 2023

1. Kinkhoest 52
2. Invasieve pneumokokkenziekte 51
3. Invasieve groep A-streptokokken 49
4. Legionellose 36
5. Hepatitis B – niet acuut 24

Meldingen infectieziekten (zonder corona)

	2022	2023
Meldingsplichtige ziekten	210	293
Niet meldingsplichtige infectieziekten	77	219
Vragen over infectieziekten	590	639
'Artikel 26'-meldingen	168	133
Totaal	**1.045**	**2.023**

WERKPLAATS AMPHI-INFECTIEZIEKTEN

In 2023 heeft de academische werkplaats AMPHI-Infectieziekten de volgende belangrijke resultaten behaald.
Anne de Munter (sociaal verpleegkundige bij GGD Gelderland-Zuid, nu projectleider Infectieziektebestrijding bij GGD GHOR Nederland) is in juni gepromoveerd op het onderwerp vaccinatiebesluitvorming en acceptatie bij de bevindelijk gereformeerde populatie. De uitkomsten van dit proefschrift kunnen gebruikt worden door regionale en landelijke publieke gezondheidszorgorganisaties voor het verbeteren van het vaccinatieaanbod, de vaccinatie-informatie en de ondersteuning bij vaccinatiebesluitvorming.
Samen met vier andere Academische Werkplaatsen Infectieziekten in Nederland, heeft AMPHI-Infectieziekten het consortium CAPI opgestart. In het kader van CAPI zijn in 2023 drie onderzoekers en twee promovendi gestart met onderzoek naar relevante thema's, zoals vaccinatiebesluitvorming, het opsporen en behandelen van scabiës (schurft) en tenslotte naar data-gebaseerde pandemische paraatheid.

INSPECTIES

Naast de jaarlijkse inspecties van o.a. seksinrichtingen en grootschalige evenementen was de Technische Hygiëne Zorg (THZ) dit jaar vooral druk met het adviseren over locaties voor de opvang van Oekraïense

vluchtelingen en noodopvanglocaties van asielzoekers. In 2023 werden 14 grote opvanglocaties bezocht, waarvoor een adviesrapport is gemaakt. De opvangcapaciteit staat onder druk, waardoor er veel wisselingen van locaties waren. Het blijft hierdoor extra van belang om goed naar de hygiëne- en infectiepreventie-eisen en normen te blijven kijken.
Daarnaast zijn de vergunningsaanvragen van bedrijven voor tattoos en/of piercing adequaat en binnen de wettelijke termijnen afgehandeld.

GAIN

GGD Gelderland-Zuid is partner van het Gelders Zorgnetwerk Infectiepreventie (GAIN). Samen met andere zorgpartners heeft het team infectiepreventie meegewerkt aan het verminderen van (zorg)infecties en antibioticaresistentie.
Een voorbeeld hiervan is het project: hygiëne- en infectiepreventie in de huisartsenpraktijk (HIP in de HAP). Er zijn dit jaar 15 praktijken bezocht. Na succesvolle afronding van dit project in 2023, worden de diensten van dit project voortgezet binnen het vaste aanbod van GAIN. Ook is input geleverd aan het project Transmurale werkafspraken en bij het verzorgen van workshops, netwerkbijeenkomsten, webinars en de ontwikkeling van informatiemateriaal.

TUBERCULOSEBESTRIJDING

Het team TBC heeft een taak bij het screenen van asielzoekers en immigranten.
Doordat in Ter Apel gescreende personen naar meerdere opvanglocaties in verschillende gemeenten zijn overgeplaatst, heeft onze GGD ook de eerste screeningen opgepakt van mensen die in onze regio zijn opgevangen. Hierdoor lag het aantal screeningen hoger dan vorig jaar. Het aantal patiënten met actieve tuberculose (29) is toegenomen ten opzichte van 2022 (24). Landelijk zien we ook een lichte stijging van het aantal patiënten. Het aantal personen met een tuberculose-infectie is toegenomen (71) ten opzichte van 2022 (56). In 2023 zijn door contactonderzoeken van patiënten met actieve TBC 20 personen met een infectie gevonden. Bij het screenen van immigranten hebben wij 22 tuberculose-infecties gevonden. Bij een contactonderzoek waarbij kinderen betrokken waren, hebben 10 kinderen jonger dan vijf jaar primaire profylaxe gehad om een infectie te voorkomen. Geen van de kinderen had uiteindelijk een tuberculose-infectie.

MEDISCHE MILIEUKUNDE

Het team Medische Milieukunde (MMK) heeft adviezen aan burgers en gemeenten gegeven over gezondheid in relatie tot fysieke milieuaspecten. Dat waren adviezen over houtstook, geuroverlast en koolmonoxide. Zowel het aantal meldingen, als de complexiteit van de meldingen is sterk toegenomen. Ook heeft het team meegewerkt aan het rapport Luchtkwaliteit in Gelderland.

Daarnaast zijn er adviezen gegeven aan gemeenten over het gezond inrichten van de leefomgeving. Onder andere bij bestemmingsplan-wijzigingen, ontwikkeling van omgevingsvisies en omgevingsplannen. Ook is geadviseerd bij andere beleidsontwikkelingen zoals klimaat-adaptatie en een woonzorgvisie.
Het team heeft bijgedragen aan het EU-project LifeIP (over gezond-heid en klimaatadaptatie) en het Academische Werkplaats-project over hitte en verkoeling uitgevoerd. Ook is een toetsingsinstrument van de fysieke leefomgeving als onderdeel van de integrale aanpak valpre-ventie ontwikkeld.
In het kader van de voorbereidingen op de Omgevingswet zijn samen-werkingsafspraken gemaakt met gemeenten en ketenpartners.
Met een aantal gemeenten zijn vanuit GALA concrete afspraken gemaakt over de financiering van onze advisering in het kader van de Omgevingswet.

SEKSUELE GEZONDHEIDSZORG

De inhaalslag van SOA-consulten (na corona) is in 2023 voltooid. De kosten van deze inhaalslag zijn vergoed uit de meerkostenregeling.
Om gezond seksueel gedrag en gezonde relaties onder jongeren te bevorderen hebben we aansluiting gezocht bij landelijke en regionale activiteiten zoals de 'Week van de Liefde' en eigen acties georganiseerd, zoals tijdens Appelpop. Zo'n 3000 mensen hebben de kraam van Seksuele Gezondheid bezocht op Appelpop.
Het programma 'Nu Niet Zwanger' is bedoeld om ongewenste, onge-plande zwangerschappen te voorkomen. Het is in 2023 uitgebreid naar alle gemeenten in de regio Gelderland-Zuid. Er zijn 75 ketenpartners uit het medisch en sociaal domein aangesloten (38 in 2022) waarbij bijna 100 aandachtsfunctionarissen actief zijn (37 nieuwe aandachts-functionarissen getraind in 2023).

Bereik activiteiten voor gezond seksueel gedrag bij jongeren

Kraam Seksuele Gezondheid Appelpop	**3.000 bezoekers**
'Trek 'm aan'-campagne	**700 mbo-studenten**
Week van de Liefde	**9 scholen**
Week van de Lentekriebels	**34 scholen (ca 5.700 leer-lingen en 370 leerkrachten)**

Consulten seksuele gezondheid

5.000 ASG-consulten

700 PrEP consulten

300 Sense gesprekken

500 Hepatitus B vaccinaties

6.500 totaal consulten

Het team Seksuele Gezondheid heeft met 72 personen keuzehulp-gesprekken gevoerd bij onbedoelde zwangerschap en nazorg/psycho-sociale hulp na abortus verleend aan vier personen.
De GGD heeft de regionale coördinatie voor 5 GGD'en gevoerd over de Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG-regeling) en de PrEP-regeling. De PrEP-regeling is bedoeld om te voorkomen dat het Hiv-virus zich verspreidt. Na de uitbraak van Mpox (voorheen Monkey-pox) in 2022 zijn afgelopen jaar vijf mensen getest en 56 mensen gevaccineerd.

TOEZICHT KINDEROPVANG

De wettelijke plicht om op alle locaties in de kinderopvang (kindercentra en gastouderbureaus) inspectie uit te voeren in 2023, is volledig gerealiseerd. Ook de wettelijke verplichting om 50% van de gastouderlocaties te bezoeken is gerealiseerd. Daarmee is in 2023 voldaan aan de wettelijke kaders voor toezicht kinderopvang.
In 2023 zijn we gestart met flexibel toezicht. Dat betekent dat inspecties meer op maat worden uitgevoerd. Dit is afhankelijk van de zorgen over een kinderopvangorganisatie of de lokale situatie. In samenwerking met de gemeenten worden hierover afspraken gemaakt.

1.3 Gezond Leven

De afdeling Gezond Leven werkt aan een gezonde leefstijl bij inwoners. Onze gezondheidsmakelaars 'School & Jeugd' organiseren vanuit de school en wijk preventieprogramma's voor de jeugd. Dat doen onze gezondheidsmakelaars 'Volwassenen' voor volwassenen en ouderen in de wijk. De aanpak is integraal: we werken vanuit een brede benadering samen met onze partners aan de ontwikkeling, organisatie en uitvoering van deze preventieprogramma's. Alleen zo is het mogelijk om optimaal in te spelen op de behoeften en vragen van de gemeenten en de gemeenschap. Het team Gezonde Kennis voert de epidemiologische taken van de GGD uit.

GEZONDHEIDSMONITOR (JONG) VOLWASSENEN

Begin 2023 zijn de resultaten van de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd gepresenteerd aan alle scholen en verspreid en besproken met de gemeenten. Ook zijn de resultaten van de Kindermonitor gepresenteerd aan alle gemeenten. Eind mei zijn de resultaten van de Corona Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen gepubliceerd. Het doel van deze monitor is om inzicht te krijgen in de gezondheidssituatie van 16- t/m 25-jarigen. De resultaten laten zien dat de mentale gezondheid van de groep jongvolwassenen na corona aandacht nodig heeft, zeker omdat zicht op deze groep vaak lastig is. De monitor is uitgevoerd in het kader van de wettelijke taak om Gezondheidsonderzoek na Rampen (GOR) uit te voeren. Eind 2023 is de reguliere Gezondheidsmonitor Jeugd uitgevoerd bij alle vo- en vso-scholen; de data worden in 2024 gepresenteerd.

MONITORING OVERIG

Samen met andere Gelderse GGD'en is een panelonderzoek uitgevoerd naar 'dementievriendelijke gemeenten'; wat verstaan inwoners hieronder en hoe dementievriendelijk zijn Gelderse gemeenten al? Het onderzoek onder 5873 inwoners liet zien dat dit nog relatief onbekend terrein is, met name voor mensen die in hun omgeving nog niet te maken hebben met dementie. Inwoners vinden het wel belangrijk dat hun gemeente werkt aan dementievriendelijkheid.
De factsheets over de panelonderzoeken en de gezondheidsmonitors zijn sinds 2023 op www.gezondheidincijfers.ggdgelderlandzuid.nl te vinden. Via dit dashboard kan men grafieken en tabellen over gezondheidscijfers opzoeken en zelf maken. In 2023 heeft het team Gezonde Kennis hierover trainingen voor onder meer gemeenten en gezondheidsmakelaars van de GGD gehouden en een handleiding ontwikkeld.

IZA EN GALA

Om de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden is het Integraal Zorg Akkoord (IZA) afgesloten. Dit akkoord is vooral gericht op transformatie van de zorgsector. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) heeft als doel een gezonde generatie in 2040. Dit akkoord richt zich vooral op preventie van zorg, door een gezonde bevolking. De afspraken uit zowel IZA als GALA komen samen in een regionale werkagenda. Met afspraken over de inrichting van een regionale preventie-infrastructuur en de vijf verschillende ketenaanpakken. Hiermee moeten de partners vanuit IZA én GALA lokaal én regionaal samen mee aan de slag.
Zowel vanuit Rijk van Nijmegen als Regio Rivierenland heeft de GGD in 2023 de opdracht gekregen om de gemeenten te ondersteunen bij de verschillende opgaven vanuit het GALA en het IZA. We zijn volop aan de slag gegaan om een start te maken met deze beide opdrachten. Deels uit reguliere tijd en deels met extra formatie.

In 2023 is input geleverd voor de regiobeelden en gestart met het geven van feedback op de lokale GALA-plannen. Daarnaast zijn over de 5 ketenaanpakken adviezen geschreven en gedeeld met alle gemeenten.

WIJK- OF GEMEENTEGERICHTE AANPAK

Alle gemeenten hebben een eigen uitvoeringsplan gezondheidsbevordering met daarin beschreven waar de gezondheidsmakelaars 'School en Jeugd' en 'Volwassenen' zich op inzetten. Deze plannen zijn opgesteld en uitgevoerd en sluiten aan bij het lokale gezondheidsbeleid en/of preventieakkoord. De keuzes waarop de gezondheidsmakelaars hun tijd inzetten, zijn in samenspraak met gemeenten gemaakt. De voortgang is tussentijds besproken en aan het eind van het jaar geëvalueerd. In het gemeentelijke uitvoeringsplan is beschreven wat de beoogde en behaalde resultaten per project zijn met de inzet van de gezondheidsmakelaars.

GEZONDE SCHOOL

In totaal 63 scholen hebben minimaal één geldig themacertificaat en mogen zich een Gezonde School noemen. Nog eens 51 scholen werken volgens de Gezonde School-aanpak. Naast deze scholen zijn er ook scholen die (zelfstandig) werken aan een Gezonde School zonder gebruik te maken van een themacertificaat of een stimuleringsregeling. Er zijn 21 scholen die het themacertificaat hadden, maar niet verlengd hebben. Zij gaan wel door met de Gezonde School-aanpak. De meeste themacertificaten zijn uitgegeven voor het thema sport en bewegen (28), gevolgd door het thema welbevinden (26), voeding (23), relaties en seksualiteit (15) en milieu (3). Ter ondersteuning zijn 10 nieuwsbrieven Gezonde School naar de scholen gegaan en twee specials met de thema's 'Moestuinen' en 'Water & Food'. Daarnaast is veel informatie beschikbaar op www.gezondeschoolgelderlandzuid.nl en onze LinkedIn-pagina.

Deelname Gezonde School (GS) per gemeente

Gemeente	Gezonde School	GS-aanpak	Was GS	scholen/ gemeente
Berg en Dal	4	6		20
Beuningen	0	0	0	9
Buren	5	1	2	14
Culemborg	3	3	5	19
Druten	1	4	0	11
Heumen	2	1	0	7
Maasdriel	2	1	3	11
Neder-Betuwe	3	0	2	19
Nijmegen	25	15	6	84
Tiel	6	11	0	27
West Betuwe	7	2	2	37
West Maas en Waal	2	1	1	13
Wijchen	1	1	0	17
Zaltbommel	2	5	0	21
Totaal	**63**	**51**	**21**	**309**

GGD Gelderland-Zuid t.a.v. het landelijk cijfer

	Gezonde School	GS-aanpak	Was GS
Landelijk %	17%	13%	5%
GGD GZ %	20%	16%	7%

De verdeling van onze inzet naar type school

	Gezonde School	GS-aanpak	Was GS
PO	46	24	14
SO	8	8	2
VO	5	16	5
MBO	4	3	0
Totaal	**63**	**51**	**21**

STIMULERINGSREGELINGEN

Scholen kunnen ondersteuning aanvragen bij het werken aan de Gezonde School. Dit jaar konden de scholen zich inschrijven op de regelingen Ondersteuningsaanbod Gezonde School, stimuleringsregeling Gezonde relaties en seksualiteit, Gezond en veilig werken en Lekker naar buiten.
Voor schooljaar 2023-2024 hebben 41 scholen financiële steun aangevraagd om te werken aan een Gezonde School. 33 scholen kregen de steun: 18 po-scholen, vijf so-scholen, vier vo-scholen en zes mbo-locaties. Vooral scholen met kwetsbare leerlingen hebben voorrang gekregen bij de toekenning. Daarnaast hebben 20 scholen een stimuleringsbijdrage gevraagd voor het thema Gezonde relaties en seksualiteit. Negen scholen kregen de bijdrage vanwege de selectiecriteria en overschrijving in de aanvragen.
Nog eens 11 scholen hebben een toekenning ontvangen voor een stimuleringsbijdrage 'Lekker naar buiten' (van Jong leren Eten).
De stimuleringsregeling Veilig en Gezond werken is opgezet om mbo-scholen een impuls te geven om structurele aandacht te geven aan gezond en veilig werken. Het ROC Nijmegen is met de bijdrage aan de slag gegaan met de gezondheidsmakelaar en een arbodeskundige.

KETENAANPAK VALPREVENTIE

Sinds 2010 werkt de GGD aan een integrale aanpak valpreventie. In diverse gemeenten c.q. stadsdelen zijn multidisciplinaire werkgroepen valpreventie actief. Vanwege landelijke ontwikkelingen is dit thema actueel. Gemeenten willen veel mensen bereiken met valrisicotesten, valanalyses en valpreventief aanbod, terwijl dit aanbod nog niet overal beschikbaar of laagdrempelig toegankelijk is en de ketensamenwerking vaak nog op gang moet komen. Voor opschaling en implementatie van deze ketenaanpak wordt in bijna iedere gemeente inzet van de gezondheidsmakelaar gevraagd. In 2023 is de handreiking over Valpreventie aangepast aan de huidige stand van zaken.

KENNISINFRASTRUCTUUR GEZONDHEIDSBEVORDERING EN PREVENTIE

In 2023 is het landelijke project ter versterking van de kennisinfrastructuur gestart. Dit 2-jarig project wordt uitgevoerd vanuit de GGD en academische werkplaats publieke gezondheid (AWPG) AMPHI. In dit project werken alle AWPG-en in Nederland, VWS, RIVM, VNG, ZN, ZonMw, kennisinstellingen en de GGD'en samen. In 2023 is een leernetwerk voor GGD-medewerkers opgezet om de kennis- en advies-

functie van de GGD te versterken. Zo is iedere GGD in staat om goed te kunnen adviseren over de implementatie van de ketenaanpakken benoemd in het GALA, om de evaluatie en monitoring zo goed mogelijk vorm te geven. En te helpen bij de totstandkoming van regionale samenwerkingsafspraken voor het IZA.

AMPHI Integraal Gezondheidsbeleid

Academische werkplaats Publieke Gezondheid AMPHI is een samenwerkingsverband tussen Radboudumc afdeling Eerstelijnsgeneeskunde, meerdere GGD'en en gemeenten. Ze doen praktijk- en beleidsgericht onderzoek op het gebied van Infectieziektebestrijding en Integraal Gezondheidsbeleid. Daarnaast geven ze onderwijs aan studenten en professionals en begeleiden artsen in opleiding tot arts (AIOS) maatschappij en gezondheid bij hun wetenschappelijke stage. AMPHI IGB werkt aan 6 verschillende onderzoekslijnen: Kansrijk opgroeien, Vitaal ouder worden, Gezonde leefomgeving, Inwonerparticipatie en burgerwetenschap, Lerend monitoren en Preventie in de zorg.

Een aantal in 2023 bereikte resultaten:

- Benoeming van Gerdine Fransen tot bijzonder hoogleraar Populatiegerichte preventie. Deze leerstoel is mede mogelijk gemaakt door GGD Gelderland-Zuid.
- De promotie van jeugdarts Emilie Ruiter op een proefschrift over het versterken van opvoedvaardigheden ter preventie van overgewicht bij kinderen.
- 3 wetenschappelijke publicaties en een hoofdstuk geschreven in een handboek over sekseverschillen in gezondheidsbevordering.
- Honorering van 4 subsidieaanvragen en de start van de projecten *Versterking kennisinfrastructuur Gezondheidsbevordering en Preventie* (ZonMw, landelijk 2-jarig project, zie beschrijving elders), *LeefstijlVersterkt*: Versterken van leefstijladvisering (ZonMw, promotietraject, gestart november 2023), *Samen voor een gezondere Leefomgeving Nijmegen* (ZonMw, gehonoreerd in 2023, start 1 maart 2024, voor 16 maanden), *Gezinspanel Wijchen:* adviesgroep van ouders met een laag inkomen (FNO zorg voor kansen, gehonoreerd, start in 2024), *MonitorPlus:* De impact van COVID-19 onder laaggeletterden en mensen met een LVB (ZonMw, vervolgsubsidie gehonoreerd).

1.4 Jeugdgezondheidszorg

De afdeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) biedt preventieve gezondheidszorg aan baby's, peuters, kinderen en jongeren in de schoolgaande leeftijd (0-18 jaar). Het doel van de JGZ is de ontwikkeling en opvoeding van kinderen te volgen en zo vroeg mogelijk ondersteuning te bieden wanneer dat nodig is. Goede samenwerking met ouders en met anderen uit de omgeving van het kind is hierbij heel belangrijk. Zo willen we problemen op latere leeftijd voorkómen.

UITVOERING BASISPAKKET 0-18 JAAR

De achterstanden aan gezondheidsonderzoeken, opgelopen door coronamaatregelen en krapte op de arbeidsmarkt, zijn weggewerkt. Ouders van scholen waar onze vragenlijsten goed ingevuld worden, konden nu zelf aangeven of en welke onderzoeken zij wensten. Bij 19% van alle kinderen die we in 2023 moesten zien voor het Gezondheidsonderzoek 6 of 11 jaar hebben wij dit toegepast. De scholen met meer kwetsbare leerlingen hebben het standaardaanbod gekregen.

Contactmomenten JGZ[1]

	0-4 jaar	4-18 jaar	18+[2]
Standaard	42.552	20.253	10
Zorg op indicatie [3]	23.658	23.543	783
Contact derden [4]	7.891	11.218	249

1. *Alle zorg aan jeugdigen, wonend en/of schoolgaand in werkgebied Gelderland-Zuid.*
2. *Jeugdgezondheidszorg op VO of ROC en Prenatale zorg.*
3. *Extra contactmomenten op verzoek van ouders, school of JGZ, inclusief maatwerk en prenatale zorg. Groepsvaccinaties en inhaalvaccinaties zijn niet meegerekend.*
4. *Overleg met andere zorgverleners ten bate van de jeugdige.*

Dat betekent dat alle 6- en 11-jarigen worden uitgenodigd voor een gezondheidsonderzoek.
Voor de verschillende groepen niet-schoolgaande kinderen maken we beleid. In 2023 hebben we ingezoomd op de meest kwetsbare groep kinderen.

Het Landelijk Professioneel Kader (LPK) van de JGZ is in 2023 geactualiseerd. Het geactualiseerde LPK legt veel meer nadruk op impactvolle preventie en 'samen beslissen' met ouders of jongere. Medewerkers gaan uit van de eigen professionele inschatting én de behoefte van de klant en veel minder van protocollen en richtlijnen. Binnen onze JGZ besteden we aandacht aan de doorontwikkeling van de LPK-koers. We zetten steeds meer in op normaliseren, opvoedonzekerheid wegnemen en meedenken over oplossingen die vóór jeugdzorgoplossingen liggen.

RISICOSIGNALERING 0-18 JAAR

In samenwerking met het Radboudumc is de EPDS (Edinburgh Postnatal Depression Scale) vragenlijst geïntroduceerd. Deze screening is bedoeld om jonge ouders met een postpartum depressie te signaleren. 10% van de jonge ouders heeft hiermee te maken. De JGZ bespreekt de uitkomst en verwijst door naar de juiste zorg. Medewerkers zijn in september 2023 in deze werkwijze geschoold. Gesprekken over gevoelens na de geboorte voorkomen zwaardere zorg.

De vragenlijst in het Voortgezet Onderwijs is overzichtelijker en gebruiksvriendelijker gemaakt. Jongeren krijgen de keuze om vragen over wat ze van hun leven en hun thuissituatie vinden per e-mail of in een gesprek te beantwoorden. Hierdoor wordt de gezondheidscheck efficiënter uitgevoerd.

In 2023 is een project gestart om de methode STORM te gebruiken in het Voortgezet Onderwijs. STORM (Strong Teens and Resilient Minds) is een methode die tijdig mentale klachten signaleert bij jongeren ter voorkoming van zelfmoord. Er lopen onderhandelingen met betrokken partijen over licenties, overeenkomsten en voorwaarden. Verpleegkundigen zijn betrokken bij het ontwerp van het werkproces. De start van de STORM-aanpak staat gepland voor september 2024.

Medewerkers zijn geschoold over interne afstemming tussen JGZ en Veilig Thuis bij het opvragen van informatie in gevallen van kindermishandeling. Recente aanpassingen in de meldcode worden GGD-breed doorgevoerd. Het uiteindelijke doel is zorgvuldig handelen bij (vermoedens van) kindermishandeling.

GEZAMENLIJK INSCHATTEN ZORGBEHOEFTE (GIZ)

De GIZ-methodiek (GIZ = Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoefte) wordt gebruikt voor de hele doelgroep 0-18 jaar. Professionals gaan volgens de GIZ-driehoek met ouders en leerlingen in gesprek over wat goed gaat en waarvoor professionele hulp (binnen het eigen netwerk) gevonden kan worden. De GIZ-methodiek is in 2023 standaard opgenomen in het interne scholingsaanbod. Nieuwe medewerkers worden zo snel mogelijk na indiensttreding geschoold in GIZ.

UITVOERING RIJKSVACCINATIEPROGRAMMA

De vaccinatiegraad voor de 0-12 jarigen is iets hoger dan vorig jaar. Ouders van jonge kinderen denken positiever over vaccinaties. De JGZ besteedt ook veel aandacht aan de vaccinatiegesprekken. De vaccinatiegraad voor de 12-18 jarigen is iets lager. Misschien komt dat doordat sinds 2022 expliciete toestemming (informed consent) van ouders en jongeren gevraagd en geregistreerd moet worden. Landelijk is de vaccinatiegraad in deze doelgroep nog lager.

Vaccinatiegraad 2022-2023[1]

	Nederland		Gelderland-Zuid	
	2022	2023	2022	2023
22 wekenprik	66,0%	64,0%	75%	72,0%
0-12 jaar				
Zuigelingen	91,3%	90,6%	88,7%	89,3%
Kleuters	92,0%	91,2%	89,6%	90,1%
Schoolkinderen	88,9%	89,7%	87,3%	89,7%
12-18 jaar				
HPV	63,1%	66,4%	69,5%	68,7%
MenACWY	86,5%	85,3%	88,7%	85,9%

1. Opkomst RVP vaccinaties . Zuigelingen: volledige deelname op 2-jarige leeftijd. Kleuters: D(K)TP gerevaccineerd op 5-jarige leeftijd. Schoolkinderen volledig D(K)TP gevaccineerd op 10-jarige leeftijd. HPV meisjes volledig gevaccineerd bij 14 jaar en MenACWY volledig gevaccineerd bij 15 jaar. Cijfers RIVM 2021 en 2022.

De griepprik tijdens de zwangerschap is als nieuw aanbod geïmplementeerd. De prik wordt – in overleg met JGZ – gegeven door het team Reizigers en Vaccinaties. Baby's hebben hierdoor minder kans om griep te krijgen.
De implementatie van het ROTA-vaccin ligt op koers. Kinderen geboren vanaf 1-1-2024 komen in aanmerking voor dit druppel-vaccin dat oraal wordt toegediend. Medewerkers zijn in 2023 geschoold en de werkprocessen zijn hierop aangepast.

TRAINING OMGAAN MET PRIKANGST

In het voorjaar van 2023 heeft een groep verpleegkundigen van JGZ en team Reizigers en Vaccinaties tijdens een training geleerd om angst, pijn en stress rondom vaccinaties te verminderen en comfort te verhogen. Dat kan met positief, helpend taalgebruik en met afleidingstech-

nieken. Deze vaardigheden waren meteen inzetbaar in de praktijk tijdens de groepsvaccinaties bij kinderen met prikangst, de inhaalspreekuren en reizigersspreekuren en bleken een waardevolle aanvulling op de al aanwezige kennis.

VERBETERING GROEPSVACCINATIES

In 2023 is gekeken naar een andere opzet van de groepsvaccinaties. Vanaf 2024 worden deze beter verspreid over het jaar en kleinschaliger georganiseerd. Dit is klantvriendelijker en heeft ook voordelen voor de personele inzet. Bijkomend voordeel is dat hiermee de kosten en de risico's op fouten afnemen.

WELBEVINDEN BASISSCHOOLKINDEREN

De Gezonde Podcast kreeg in 2023 een tweede seizoen. Aflevering 1 van dit seizoen is 163 keer beluisterd; aflevering 2 is 242 keer afgespeeld. Ditmaal ging het over de onderwerpen 'echtscheiding' en 'prestatiedrang en sociale druk'. De podcast – gemaakt vóór en dóór ouders en professionals – helpt om meer aandacht te geven aan het welbevinden en de mentale gezondheid van basisschoolkinderen.

AANDACHT VOOR BETER CONTACT

In 2023 is de communicatie van de JGZ met ouders en basisscholen aangepast. De brieven en factsheets zijn meer uitnodigend geschreven en op samenwerking gericht. Hierdoor hopen we op een grotere betrokkenheid en opkomst bij de spreekuren van de jeugdarts en de jeugdverpleegkundige, waardoor we ouders nog meer naar behoefte kunnen adviseren en ondersteunen.
Het contact tussen professional en cliënt wordt steeds belangrijker. Daarom heeft de JGZ dit jaar geïnvesteerd in workshops en scholingen gericht op basishouding en communicatie van de professional.

BEGELEIDING KWETSBARE ZWANGEREN

Vanuit het programma Kansrijke Start voerde de JGZ 65 intakegesprekken tijdens een prenataal huisbezoek bij ouders in een kwetsbare situatie. Er waren nog 24 vervolggesprekken. Het aantal aanmeldingen in 2023 viel tegen, ook landelijk. Daarom verstevigde de GGD de samenwerking met verwijzers, zoals het VSV (Verloskundig Samenwerkingsverband) en tweedelijns verloskundigen. Vanuit de prenatale huisbezoeken kan de interventie Voorzorg of VHT (Video Home Training) gestart worden. Bij 102 gezinnen hebben de video home trainers een intakegesprek gedaan en daarna zijn er nog 278 vervolgcontacten geweest.

Voorzorg is een intensief begeleidingstraject voor kwetsbare jonge vrouwen die zwanger zijn van hun eerste kindje. Het doel is om deze kinderen gezond, veilig en kansrijk te laten opgroeien en een goede hechtingsrelatie tussen ouder(s) en kind tot stand te laten komen. In 2023 kregen 10 gezinnen Voorzorg-ondersteuning. Uit onderzoek blijkt dat Voorzorg heeft geleid tot mooie resultaten bij deze groep zwangeren en tot forse kostenbesparing op maatschappelijk gebied. Moeders geven langer borstvoeding, roken minder en er worden minder vaak kinderen uit huis geplaatst. Voorzorg is niet ingekocht door alle gemeenten. VoorZorg is in wetenschappelijk onderzoek effectief gebleken in het terugdringen van kindermishandeling en huiselijk geweld en in het bevorderen van een gezonde leefstijl. Voorzorg is kosteneffectief.

ONDERSTEUNING OPVOEDING EN OUDERSCHAP

De JGZ volgt de groei en ontwikkeling van alle kinderen in die eerste 1000 dagen als onderdeel van het Basispakket Preventie. We besteden meer en kwalitatief betere aandacht aan de sociale, mentale en fysieke omstandigheden van (aanstaande) kwetsbare gezinnen. Zo kunnen de kansen voor baby's en peuters worden vergroot en problemen worden voorkomen. Versterking in de eerste 1000 dagen dringt gezondheidsverschillen terug en vergroot maatschappelijke baten.
De JGZ stimuleerde ouders om het GroeiGids platform te gebruiken (website, GroeiGids app & ouderchat). Ouders ontvangen zo opvoedondersteuning met goedgekeurde informatie. We zagen dat ouders steeds meer gebruik maken van dit digitale aanbod.

NETWERKVERSTERKING KETENPARTNERS

De JGZ zit in het bestuur en in diverse werkgroepen van het Verloskundig Samenwerkingsverband Nijmegen (VSV Samen) en speelt zo een actieve rol in de multidisciplinaire samenwerking en agendasetting.
Daarnaast zijn op managementniveau de banden aangehaald met Santé Partners, die in de regio Rivierenland de zorg voor de 0-4 jarigen uitvoert.
Met onze deelname aan diverse overleggen leverden we als JGZ een bijdrage aan het verbinden van het sociaal domein met de medische wereld. Voorbeelden zijn: overleg tussen jeugdartsen en kinderartsen, overleg Netwerk Jonge Kind (Nijmegen), werkgroep mentale weerbaarheid (Nijmegen) en het Transit-project Amalia Kinderziekenhuis.

NETWERKVERSTERKING SCHOLEN

Multidisciplinaire overleggen (MDO) met o.a. JGZ en scholen zijn van grote waarde om zorgkinderen in beeld te krijgen en houden. Door de pilot aanpak schoolverzuim werd er steeds meer gebruik gemaakt van MDO's, naar tevredenheid van scholen, ouders, JGZ en leerplicht. Ook in schooljaar 2022-2023 organiseerde JGZ – vaak samen met de gezondheidsmakelaar School en Jeugd – een jaargesprek met alle scholen om de samenwerking te versterken en vragen en behoeften van de school op te halen. In het jaargesprek brachten de medewerkers van de GGD onze werkwijze, aanbod en nieuwe ontwikkelingen onder de aandacht.

ACTIEVE SAMENWERKING MET GEMEENTEN

De integrale ketenaanpak voor kinderen op gezond gewicht kreeg vorm in pilots (Culemborg en Nijmegen) met de afdeling Gezond Leven als projectleider. Vanwege de IZA en GALA-akkoorden nam de vraag vanuit andere gemeenten toe.
Ook het onderwerp 'armoede' kreeg regionaal veel aandacht. In maart 2023 is een symposium georganiseerd samen met Bindkracht10 en gemeente Nijmegen. Alle aanwezigen kregen een 'Routekaart Geldzorgen' voor gemeente Nijmegen en de regiogemeenten, met contactgegevens per gemeente. JGZ werkt nu ook vaker samen met Stichting

Leergeld, omdat zij hun doelgroep hebben uitgebreid naar 0-4 jarigen. Vanuit de gemeente Nijmegen is het netwerk Jonge Kind gestart. JGZ, buurtteams, kinderopvang, integrale vroeghulp en het samenwerkingsverband van scholen en zorgpartijen sluiten hierbij aan. Doel is om elkaar goed te blijven vinden, elkaar te informeren en van elkaars expertise gebruik te maken.

NIEUWVESTIGERS EN OEKRAÏENSE (VLUCHTELINGEN-) KINDEREN

JGZ voerde voortdurend overleg over JGZ-taken met doelgroep-specifieke ketenpartners van AZC Nijmegen en nieuwkomers. Dit zijn het COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers) en werkinhoudelijke partners als GZA (huisartsenzorg voor asielzoekers), Bindkracht10 en scholen.

JGZ-zorg Oekraïense kinderen

Kinderen 0-4 jaar	Juni 2023	December 2023
Gezien[1]	32 (73%)	53 (91%)
Niet gezien	11 (25 %)	1 (2 %)
Zorg geweigerd	1 (2 %)	4 (7%)
Totaal	**44 (100%)**	**58 (100%)**

Kinderen 4-18 jaar [2]	Juni 2023*	December 2023
Gezien[1]	124 (17%)	248 (33%)
Niet gezien	626 (83 %)	503(67%)
Zorg geweigerd	0 (0%)	4 (-%)
Totaal	**750 (100%)**	**755 (100%)**

1. *Gezien houdt in dat deze kinderen de nieuwvestigers-intake en/of aangewezen zorg hebben gehad.*
2. *De nieuwvestigers-intake wordt niet standaard door de JGZ afgenomen bij Oekraïense 4+ kinderen. Dit is vanwege het lage gezondheidsrisico. De Oekraïense 4+ kinderen worden meegenomen in het reguliere leeftijds-afhankelijke JGZ-aanbod op het basis- en voortgezet onderwijs.*

In 2023 is de JGZ-zorg op AZC Nijmegen en crisisnoodopvang-locaties in het werkgebied van GGD Gelderland-Zuid gecontinueerd. Dit ging om preventieve gezondheidszorg aan baby's en kinderen (0-18 jaar): verpleegkundige intake, medisch onderzoek, vaccinaties en reguliere contactmomenten. Dit aanbod is ook uitgevoerd bij de Oekraïense (vluchtelingen)kinderen.
Er is een starterspakket met voorlichtingsmateriaal voor de locatie-managers (crisis)noodopvang (C)NO ontwikkeld, zodat zij weten wie waarvoor verantwoordelijk is. De financiële stromen en de diverse groepen nieuwkomers zijn in kaart gebracht.

MONITORING EN BRUIKBARE GEGEVENS OPHALEN

In 2023 is de Gezondheidsmonitor Jeugd uitgevoerd. De afdeling JGZ trekt hierbij samen op met de afdeling Gezond Leven. De gezondheid werd in brede zin uitgevraagd. Het welbevinden bij kinderen en jongeren is landelijk een groot aandachtspunt. Resultaten uit de monitor worden bekend in 2024. Dan vindt er ook terugkoppeling plaats naar scholen en gemeenten.

Sinds oktober 2023 kunnen registratiecijfers niet meer op de gebruikelijke manier uit het Digitaal Kinddossier gehaald worden. Er vindt een overgang plaats naar een nieuw systeem. Dat kan betekenen dat bij een verzoek registratiecijfers (nog) niet of minder snel opgeleverd kunnen worden.

HOOFDSTUK 2
Wettelijke taken beleidsmatig belegd bij de GGD

2.1 Algemene Gezondheidszorg

De afdeling Algemene Gezondheidszorg (AGZ) combineert de volgende taakgebieden: het voorkómen en bestrijden van infectieziekten en tuberculose, reisvaccinaties, seksuele gezondheidszorg, technische hygiënezorg, forensische geneeskunde en medische milieukunde. Ook het toezicht op kinderopvang en de kwaliteit van de Wmo-ondersteuning zijn taken van de afdeling AGZ.

TOEZICHT WMO

Toezicht naar aanleiding van calamiteiten en geweldsincidenten

In 2023 heeft het Wmo-toezicht 33 meldingen van calamiteiten en geweldsincidenten ontvangen. Het gaat om meldingen van zorginstellingen die een kwetsbare groep zorgvragers in wonen/zorg ondersteunen. De stijging van het aantal meldingen, die in 2022 is gestart (26 meldingen in 2022), zet daarmee door in 2023. Dit is voornamelijk te verklaren doordat Wmo-toezicht vanaf 2022 heeft geïnvesteerd in het beter bekendmaken van de wettelijke meldplicht in de keten.
Het is goed dat de zorgaanbieders steeds beter weten dat ze moeten melden, zodat gemeenten meer zicht krijgen op de kwaliteit van de geboden ondersteuning. Daarnaast vergroot het onderzoek door Wmo-toezicht het leereffect bij zorgaanbieders.
Van de 33 meldingen hebben er 20 geleid tot een onderzoek. Hiervan lopen er nog 14 door in 2024. De overige meldingen konden na vooronderzoek worden afgehandeld.

Signaalgestuurd toezicht

Wmo-toezicht heeft in 2023 over 41 aanbieders signalen ontvangen, waarvoor onderzoeksverkenningen zijn uitgevoerd. Er zijn 6 signaalgestuurde onderzoeken uitgevoerd en afgerond. Daarnaast zijn er 4 hertoetsen gedaan waarvan er 3 zijn afgerond. De rapporten van afgeronde onderzoeken zijn te lezen op de website van GGD Gelderland-Zuid.

Centrumgemeente Nijmegen heeft de GGD voor de jaren 2022 tot en met 2024 subsidie verleend voor het inlopen van de achterstand van het signaalgestuurde toezicht. Deze achterstand bij het uitvoeren van onderzoeksverkenningen is in 2023 ingelopen. De achterstand in het uitvoeren van de signaalgestuurde onderzoeken is nog niet ingelopen. Wmo-toezicht heeft meer zicht gekregen op wat er structureel nodig is om het Wmo-toezicht op een kwalitatief goede manier te kunnen uitvoeren vanaf 2025. In het najaar van 2023 is daarvoor, in overleg met een vertegenwoordiging van de regio, een voorstel met scenario's uitgewerkt. Dat wordt in 2024 besproken met alle gemeenten.

FORENSISCHE GENEESKUNDE

In 2023 zijn er verschillende ontwikkelingen geweest binnen de forensische geneeskunde. Vanwege een aanhoudend tekort van forensisch artsen is de dienstverlening erg kwetsbaar. Met als gevolg een potentieel scenario waarbij inzet van artsen niet meer gegarandeerd kon worden, een zogenaamde 'code zwart'. Dat gold voor de regio Gelderland-Zuid en andere regio's binnen de Kring Oost Nederland (KON). Om de kwetsbaarheid te ondervangen is geprobeerd om in KON-verband (met 5 GGD'en) een regionaal centrum voor forensische geneeskunde op te zetten. Dit is niet gelukt; het leidde niet tot een goede business case. Om de inzet van artsen te kunnen garanderen zijn Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden en GGD Gelderland-Zuid een samenwerking gestart. Deze samenwerking werkt wel. Zo hebben we een 'code zwart' situatie (tot nog toe) kunnen voorkomen.

2.2 Bijzondere Zorg

Onder Bijzondere Zorg vallen het Meldpunt Bijzondere Zorg en de Centrale Toegang Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (BW/MO).
Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) biedt ondersteuning aan sociaal kwetsbare mensen die niet direct om zorg vragen, maar deze wel nodig hebben (OGGZ-doelgroep). Samen met partners in het sociale domein brengen we de hulp voor deze mensen zo snel mogelijk op gang.
De Centrale Toegang BW/MO brengt na een melding de persoonlijke situatie in beeld (onderzoek) en geeft breed advies over een passende woonvoorziening of opvang met begeleiding.
In het productenboek Bijzondere Zorg wordt toegelicht wat de werkzaamheden inhouden.

MELDPUNT BIJZONDERE ZORG

Van 2018 tot en met 2022 is het aantal trajecten dat MBZ uitvoert, gestegen. MBZ heeft in 2023 deelgenomen aan een gemeentelijke werkgroep om deze stijging te analyseren. Naar aanleiding daarvan hebben MBZ en alle gemeenten regionale samenwerkingsafspraken gemaakt. Het doel is om meldingen en casussen sneller op de juiste plek te krijgen, waardoor het aantal trajecten bij MBZ en de doorlooptijd ervan afnemen. De afspraken hebben in 2023 geleid tot kortere lijnen tussen de sociale teams en MBZ, waardoor de samenwerking beter verloopt. In 2024 wordt gemonitord wat het effect van de afspraken is op het aantal trajecten.

Aantal trajecten Meldpunt Bijzondere Zorg

Consultatie en advies	1.021
Bijzondere Zorg-trajecten	508
Interventieteam-trajecten	188
Begeleide Herkansing	13
PSHi [1]	8
Housing First [2]	32
Praktijk Buitenzorg	112
Nazorg Ex-gedetineerden	27
Wvggz	36
Wijk GGD	88
Totaal	**2.033**

1. Bieden van PsychoSociale Hulpverlening bij incidenten
2. Aantal aanmeldingen nieuwe kandidaten

INTERVENTIETEAM

Het Interventieteam (IVT) Nijmegen sluit regelmatig aan bij een overleg van het Canisius Wilhelmina Ziekenhuis (CWZ) om te adviseren bij zorgelijke casussen. Het doel is om patiënten sneller de juiste hulp te bieden. En zo weet het CWZ beter wanneer er een melding bij MBZ kan worden gedaan. In 2023 heeft het IVT bij 5 casussen advies gegeven. Daarnaast heeft het CWZ 6 casussen overgedragen aan het IVT.

WINTEROPVANG

Om mensen die in de winter buiten slapen goed te kunnen helpen, is het belangrijk dat ze gezien worden. In het najaar van 2023 is er een meldformulier op de website van de GGD beschikbaar gekomen. Daarmee kan iedereen eenvoudig melden als ze iemand buiten zien slapen. We hebben in 2023 al 45 meldingen ontvangen.

Medewerkers van het IVT, MBZ en de Centrale toegang BW/MO gaan bij lage gevoelstemperaturen dagelijks op pad om mensen die buiten slapen te (be)zoeken. Ze bieden deze mensen eten, drinken en warme/droge kleren of sheltersuits. Ook wijzen ze hen op de extra opvangmogelijkheden in de regio en stimuleren hen om bij lage temperaturen naar binnen te gaan.

WET VERPLICHTE GGZ

MBZ heeft met verschillende netwerkpartners werkafspraken gemaakt voor de mensen die tussen de Wet Zorg en Dwang (WZD) en de Wet verplichte ggz (Wvggz) vallen. Dit zijn bijvoorbeeld mensen met een licht verstandelijke beperking en een verslaving. Het doel van deze werkafspraken is om sneller de juiste hulp te kunnen bieden. De scheiding van wetten blijft lastig in de praktijk, maar de netwerkpartners weten elkaar nu sneller te vinden bij deze casussen.

Uniforme trajecten Meldpunt Bijzondere Zorg

Gemeente	Traject Bijzondere Zorg	Consultatie en advies
Berg en Dal	38	56
Beuningen	7	32
Buren	22	35
Culemborg	22	40
Druten	8	22
Heumen	11	23
Mook en Middelaar	2	5
Neder-Betuwe	15	16
Nijmegen	248	485
Tiel	43	93
West Betuwe	33	76
West Maas en Waal	16	25
Wijchen	30	64
Buiten regio [1]	4	30
Geen gemeente ingevuld [2]	9	19
Totaal	**508**	**1.021**

1. Vaak personen die volgens BRP zijn ingeschreven in een andere regio, maar verblijven of zwerven in regio Gelderland-Zuid.
2. Bijvoorbeeld dak- of thuisloos en anonieme melding.

2.3 Veilig Thuis

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Iedereen kan bij Veilig Thuis terecht. In dringende situaties ook buiten kantoortijd. Iemand die belt, adviseren wij over de te nemen stappen. Veiligheid staat hierbij centraal. We dragen een melding over aan de betrokken hulpverlening of het wijkteam. Zo nodig stellen we veiligheidsvoorwaarden op, doen onderzoek en blijven we monitoren.

BETER VINDBAAR

We hebben in 2023 gezorgd voor nieuwe content op onze website Veiligthuisgelderlandzuid.nl en onze eigen LinkedIn pagina (al 446 volgers) is gelanceerd. Hierop wordt regelmatig informatie gepost over uiteenlopende VT-onderwerpen, zoals voorlichting, seminars, landelijke voorlichtingscampagnes, de week tegen kindermishandeling, vacatures, enzovoort.

VERSCHUIVINGEN IN AANTAL MELDINGEN EN ADVIEZEN

In de begroting van 2023 zijn we uitgegaan van een stabilisatie van de groei van het aantal meldingen. In de praktijk is het aantal meldingen in 2023 met 10 procent gedaald ten opzichte van 2022.
Verder was het uitgangspunt in de begroting een verdubbeling van het aantal meldingen in het onderwijs ten opzichte van 2021 door betere bekendheid in het onderwijs. In de praktijk is ten opzichte van 2021 een toename van slechts 28 procent gerealiseerd.
In de begroting is uitgegaan van een toename van het aantal adviezen. In de praktijk is het aantal adviezen in 2023 gedaald met 8 procent.

Diensten Veilig Thuis

	2022	2023	+/- %
Adviezen	7.530	6.939	-8%
Meldingen	2.901	2.694	-7%
Overdrachten	2.252	2.105	-7%
Voorwaarden & Vervolg	326	281	-14%
Onderzoek	197	215	+9%

VERSTERKEN LOKALE VELD

Dit is een continu ontwikkelpunt in onze regio en het moet worden afgestemd met alle ketenpartners. Op dit moment wordt niet overal hetzelfde taxatie-instrument gebruikt. Veel wijkteams gebruiken nog geen taxatie-instrument; ze zijn nog niet zover. Veilig Thuis maakt gebruik van het landelijk voor Veilig Thuis ontwikkelde taxatie-instrument.
Veilig Thuis investeerde ook in 2023 in voorlichting en uitleg van onze werkwijze bij wijkteams en andere professionals. De leerbijeenkomsten met de sociale wijkteams helpen hier erg bij. Verder heeft ieder

wijkteam een vast contactpersoon bij Veilig Thuis. Deze vaste contactpersonen worden onder andere ingezet op het moment dat de wijkteams hun expertise nodig hebben in een gesprek met direct betrokkenen. Bijvoorbeeld bij lastige casuïstiek of omdat het wijkteam onvoldoende vertrouwen heeft om vanuit de eigen kennis en ervaring een casus op te pakken.

KWALITATIEF GOEDE DIENSTVERLENING

In 2022 zijn de proeftuinen in Nijmegen Dukenburg en Zaltbommel van start gegaan. Veilig Thuis-medewerkers nemen hieraan pro-actief deel, ook in 2023. Alles is gericht op een betere dienstverlening voor de direct betrokkenen waar veiligheidsissues spelen. Eind 2023 zijn de resultaten bemoedigend: de samenwerking tussen de verschillende organisaties binnen de proeftuinen verloopt steeds beter, de onderlinge lijnen zijn heel kort, mede omdat in tweetallen gewerkt wordt. De direct betrokkenen ervaren een lage drempel binnen hun woonplaats of wijk.

WETTELIJKE TERMIJNEN WORDEN ONVOLDOENDE GEHAALD

In 2023 zijn de werkvoorraden weer opgelopen en worden de wettelijke termijnen onvoldoende gehaald. Dit geldt voor de meldingen en onze diensten Onderzoek en Voorwaarden & Vervolg. Dit is overigens een landelijk beeld; de meeste Veilig Thuis-organisaties zijn niet in staat hun wettelijke termijnen te behalen. Oorzaken in onze regio zijn vertrek van collega's in een krappe arbeidsmarkt, meer tijdsintensieve trajecten door complexere casuïstiek (die meer vragen dan de normuren) en een hoog ziekteverzuim.

NIEUWE WERKWIJZE GENERALISTISCH WERKEN

Per 15 mei 2023 zijn we overgegaan naar de nieuwe werkwijze generalistisch werken. Deze is efficiënter: melders hoeven minder vaak hun verhaal te doen. We werken met een Team Toegang en Team Generalisten. Het Team Toegang pakt alle binnenkomende telefoontjes en chatgesprekken op. Het Team Generalisten pakt een melding op, doet waar nodig een vervolgdienst (Onderzoek of Voorwaarden & Vervolg) en monitort na de overdracht. Tegenwoordig werven we alleen nog generalisten.
We blijven intensief sturen op doorstroom en uitstroom. In het wekelijkse operationeel overleg, waarin alle functiegroepen zijn vertegenwoordigd, maar ook in alle teamoverleggen en de 1-op-1 gesprekken met de werkbegeleider of teammanager.

ACTIE-OVERLEG MET POLITIE EN OM

In 2023 is de mogelijkheid voor het inzetten van het Actieoverleg gecontinueerd. Hier stemmen we met Politie en Openbaar Ministerie (OM) (en eventueel Raad voor de Kinderbescherming en Reclassering) complexe casuïstiek af. De netwerkpartners komen fysiek bij elkaar om de zaken met forse veiligheidsrisico's te bespreken. Veiligheid voor de professional en voor andere betrokkenen staat centraal. We delen informatie en maken een gezamenlijk plan van aanpak om de eerste interventies zo snel, adequaat en veilig mogelijk te laten verlopen.

SAMENWERKINGSVERBAND ZORG EN STRAF

De ZSM-aanpak is bedoeld voor veelvoorkomende criminaliteit zoals (winkel)diefstal, vernieling, licht uitgaansgeweld of verduistering. Daarbij is snelheid belangrijk; daders en slachtoffers weten snel waar ze aan toe zijn. Door de aanwezigheid van alle ketenpartners (waaronder het OM) op een ZSM-locatie wordt informatie-uitwisseling en samenwerking bevorderd. Wanneer alle relevante informatie beschikbaar is, kan de juiste beslissing snel worden genomen en kan het beste traject voor dader en slachtoffer worden gekozen. De ZSM-aanpak is nog niet op regio Oost-niveau vormgegeven. Dit is een aandachtspunt voor 2024.

HOOFDSTUK 3
Werkveldspecifieke opdrachten (facultatief)

3.1 Programma Onderzoek, Informatie en Advies (OIA)

VERDIEPENDE KWALITATIEVE ONDERZOEKEN

Het eerste GGD-panelonderzoek in 2023 was gericht op 'dementievriendelijke gemeenten'. Uit het onderzoek blijkt dat inwoners het belangrijk vinden dat hun gemeente werkt aan een 'dementievriendelijke gemeente', maar vooral behoefte hebben aan informatie over dementie. Het vergroten van de bewustwording onder inwoners is een van de eerste stappen. Het resultaat staat gepubliceerd op gezondheidincijfers.ggdgelderlandzuid.nl.

Er is een tweede panelonderzoek uitgevoerd met de 3 Gelderse GGD'en, GGD IJsselland en GGD Twente. Voor dit onderzoek werden sociale bezigheden van de panelleden in beeld gebracht. Denk aan actief zijn bij een vereniging en vrijwilligerswerk of mantelzorg doen. Het doel was om op te halen wat voor onze inwoners belangrijk is op dit vlak en hoe de ervaringen zijn. De data worden begin 2024 geanalyseerd.

3.2 Algemene Gezondheidszorg

PROJECT VLUCHTELINGEN EN (ARBEIDS-)MIGRANTEN

In 2023 is het project Vluchtelingen en (arbeids-)migranten gestart om een gecoördineerde aanpak voor deze doelgroep te organiseren. In 2023 lag de focus op de vluchtelingen (zowel Asielzoekers als Oekraiense ontheemden).
De gemeenten zijn op de hoogte van de uitvoering van de publieke taken bij de vluchtelingen, waaronder JGZ, AGZ (THZ, IZB, TBC) en voorlichtingen. De zichtbaarheid van de GGD is vergroot, onder andere door de ontwikkeling van een startpakket met voorlichtingsmateriaal. In 2023 zijn er in totaal 60 gezondheidsvoorlichtingen gegeven bij vluchtelingen, waarvan 16 bij Oekraïense ontheemden en 44 bij Asielzoekers. Verder is de aanpak geprofessionaliseerd, onder andere met een draaiboek voor de opening van nieuwe locaties, voorlichtingsmateriaal en een communicatieplan. Samen met het programma OIA is een dashboard ontwikkeld dat inzicht geeft in hoe onze GGD het doet rondom de doelgroep vluchtelingen. De samenhang en effectiviteit van onze dienstverlening is hiermee vergroot.

REIZIGERS EN VACCINATIES

In 2023 werden er volop reizen naar verre oorden gepland, waardoor het aantal gezette reisvaccinaties opnieuw toenam ten opzichte van 2022. Het aantal consulten (afspraken) is met ongeveer 50 procent toegenomen in vergelijking met 2022. Naast reizigersvaccinaties werden er ook vaccinaties op maat, beroepsvaccinaties, maternale-, griep- en kinkhoestvaccinaties gezet.

TOEZICHT KINDEROPVANG

De GGD voert voor 6 gemeenten de lichte handhaving uit. Ook voor deze taak zijn de afgesproken resultaten bereikt. Ook voert de GGD de registratie in het Landelijk Register Kinderopvang uit voor deze 6 gemeenten.

REGIONALE NETWERKAANPAK SEKSUEEL GEWELD

De ‘Regionale Netwerkaanpak Seksueel Geweld’ (RNSG) is in 2023 onder leiding van de GGD van start gegaan. 15 organisaties hebben zich al aangesloten. De aanpak richt zich op het beter signaleren en bespreekbaar maken van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld en werkt aan bekendheid van en samenhang in het (preventieve) aanbod voor slachtoffers en plegers.

SEKSUELE VORMING IN HET ONDERWIJS

De GGD ondersteunt scholen die vanuit de Gezonde School Aanpak aan de slag gaan met het thema Gezonde relaties en seksualiteit en diversiteit. Hierbij werken Gezond Leven, Seksuele Gezondheid en JGZ samen. De trainerspoule van het Expertiseteam Relaties, Seksualiteit en Diversiteit geeft advies en organiseert activiteiten om seksualiteit bespreekbaar te maken en seksueel grensoverschrijdend gedrag te beoordelen. In 2023 heeft het Expertiseteam 12 workshops, teamtrainingen, gastlessen en ouderavonden gegeven aan ouders, leerkrachten, docenten en professionals van het mbo, entree-onderwijs, praktijkonderwijs, primair onderwijs, voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Daarmee zijn ruim 250 mensen bereikt. Daarnaast zijn zij 9 keer benaderd voor advies, informatie en ondersteuning, meestal om seksueel grensoverschrijdend gedrag op scholen te beoordelen.

BEGELEIDING SEKSWERKERS

Het project Kennisnetwerk in Sekswerk en Seksualiteit (KISS) is een samenwerkingsverband tussen MEE Gelderse Poort, Iris Zorg en de GGD waarbij verschillende externe organisaties betrokken zijn. Het team Seksuele Gezondheid van de GGD is verantwoordelijk voor de coördinatie van dit netwerk. De ervaringsdeskundige heeft 49 sekswerkers begeleid en de website ‘alsseksjewerkis.nl’ is vernieuwd. Vanuit KISS zijn er 4 seksuele weerbaarheidstrainingen gegeven aan jonge vrouwen en 6 trainingen over seksuele uitbuiting aan organisaties in de regio.

3.3 Bijzondere Zorg

CENTRALE TOEGANG BESCHERMD WONEN EN MAATSCHAPPELIJKE OPVANG (BW/MO)

Klanttevredenheidsonderzoek

De Centrale Toegang heeft voor het onderdeel beschermd wonen een klanttevredenheidsonderzoek gehouden. Het belangrijkste verbeterpunt was de informatieverstrekking over de werkwijze van de toegang tot beschermd wonen. Er zijn daarom twee nieuwe folders voor inwoners opgesteld: één met algemene informatie en één over het vervolgproces als de aanvraag is goedgekeurd. Ook is de informatie op de website geactualiseerd en maken we het webformulier gebruiksvriendelijker.

Meldingen Toegang Beschermd wonen (TBW)

	Aantal
Nieuwe meldingen	435
Herindicaties	496
Totaal TBW	**931**

Meldingen Centrale toegang Maatschappelijke opvang (CTMO)

	Aantal
Consultatie en advies	310
Onderzoeken	694
Passanten [1]	195
Totaal CTMO	**1.199**

1. Een passant is een persoon die kort gebruik maakt van de eerste opvang. Voor deze personen heeft de CTMO geen onderzoek uit kunnen voeren.

Evaluatie werkwijze

In 2023 zijn drie evaluatiebijeenkomsten georganiseerd over de werkwijze van de Centrale toegang BW/MO: één met de zorgaanbieders, één met gemeenten en één met cliënten. De reacties waren vooral positief. Centrale toegang BW/MO heeft de verbeterpunten uit deze bijeenkomsten opgepakt. De informatie uit de monitor bijvoorbeeld delen we voortaan breder met gemeenten en zorgaanbieders. En we hebben een aantal concrete thema's (invulling evaluaties en meedenken bij mismatch) verder uitgewerkt met de zorgaanbieders.

Eén loket voor dak- en thuisloze mensen in Nijmegen

De Centrale toegang BW/MO heeft deelgenomen aan het project van de gemeente Nijmegen om één loket te realiseren voor de ondersteuning van (dreigend) dak- en thuisloze mensen. Het doel is om deze mensen laagdrempeliger, sneller en persoonlijker te helpen. Tijdens het project bleek het bij elkaar brengen van de verschillende werkwijzen van betrokken organisaties ingewikkelder dan vooraf bedacht. Het realiseren van één loket is op dit moment niet haalbaar. In 2024 wordt bekeken hoe we de samenwerking kunnen versterken.

ZORGWONINGEN NIJMEGEN

In Nijmegen staan sinds 2022 8 zorgwoningen. Deze zijn bedoeld voor mensen met een psychiatrische ziekte die vaak al lang dakloos zijn omdat andere manieren van onderdak niet werkten. Als er een woning vrij komt doet het team Centrale Toegang BW/MO de eerste selectie van kandidaten. Het team Bijzondere Zorg heeft het project tot nu toe gecoördineerd. Halverwege 2024 wordt de coördinatie overgedragen naar één van de betrokken zorgaanbieders.

COÖRDINATIE EN TOELEIDING HOUSING FIRST

Housing First is een succesvol project, dat landelijk en regionaal wordt gezien als één van de oplossingen in het Nationaal Actieplan Dakloosheid Eerst een Thuis. Housing First spreekt ieder jaar met de woningcorporaties af hoeveel woningen zij beschikbaar stellen. In 2023 zijn volgens afspraak 12 woningen beschikbaar gesteld. In oktober 2023 heeft MBZ de selectie van kandidaten voor Housing First overgedragen aan de Centrale toegang BW/MO. Alle netwerkpartners zijn hierover geïnformeerd.

PRAKTIJK BUITENZORG

MBZ en enkele Nijmeegse huisartsen werken samen in de praktijk 'Buitenzorg'. Het doel is laagdrempelige huisartsenzorg bieden aan mensen die om allerlei redenen de weg naar de reguliere huisartsenzorg niet vinden. Dat zijn bijvoorbeeld dak- en thuisloze mensen of mensen zonder zorgverzekering. Praktijk Buitenzorg heeft in 2023 naast de standaard spreekuren bij de NuNN (Nachtopvang uit Noodzaak Nijmegen) en dagopvang het Kasteel ook spreekuur gehouden bij de winteropvang. Verder is de verpleegkundige van Buitenzorg wekelijks samen met de politie outreachend op de doelgroep afgegaan.

WIJK-GGD

MBZ voert in de gemeenten Heumen, Mook en Middelaar en Berg en Dal de Wijk-GGD uit. Dit is een samenwerking tussen medewerkers van MBZ en ervaringsdeskundige medewerkers van Ixta Noa. De wijk-GGD'ers bieden laagdrempelig hulp aan mensen die verward of onbegrepen gedrag vertonen én aan de omgeving die hier zorgen over heeft of er last van heeft. Door snelle(re) signalering en een passende aanpak, voorkomen ze dat mensen in de problemen komen, dat de situatie escaleert of er maatschappelijke onrust ontstaat. De wijk-GGD'ers hebben in 2023 hun positie in de lokale netwerken verstevigd. De drie gemeenten hebben het project verlengd tot en met 2024.

ZORGAANPAK STRAATSEKSWERKERS

Twee medewerkers van MBZ hebben meegedaan aan het project 'Zorgaanpak straatsekswerkers' van gemeente Nijmegen dat liep sinds augustus 2021. Het doel was om zorg te bieden aan straatsekswerkers en ze te motiveren en ondersteunen om uit het straatsekswerk te stappen. Het project is per 1 augustus 2023 afgerond. De zorg aan de straatsekswerkers is sindsdien geborgd bij casemanagers van een zorgaanbieder.

3.4 Gezond Leven

GEZONDE VOEDING VOOR KINDEREN

Met het project Gezonde Schoolkantine hebben 25 scholen in het schooljaar 2022-2023 de schoolkantineschaal behaald; in het najaar van 2023 waren dat nog eens 10 scholen.
Binnen 'Zet VetLekker op de kaart' werken we aan gezondere kindermenu's in Nijmeegse restaurants én zorgen we voor ervaringsgerichte voedingseducatie voor kinderen. In 2023 hebben 4 groepen met totaal 57 kinderen en 3 restaurants meegedaan aan de editie VetLekker 2023.

ROOKVRIJE OMGEVING

Voor 2023 t/m 2026 is de vervolgaanvraag project 'Rookvrije generatie' goedgekeurd door GGD GHOR Nederland. Binnen dit project werken de gezondheidmakelaars samen met de ambtenaren van de gemeenten en vindt coördinatie plaats vanuit de GGD. Alle gemeenten zijn hier in meer of mindere mate al mee bezig. Met een ondersteuningstraject eind 2023 zijn meer speelplekken voor kinderen rookvrij geworden en zijn alle scholen en de meeste kinderopvanglocaties rookvrij. Meer sportverenigingen zijn rookvrij of benaderd om hun locatie rookvrij te maken. In 12 gemeenten is er een (lokaal) filmpje gemaakt waarin het belang van een rookvrije omgeving wordt benadrukt.

GROEN, GEZOND EN IN BEWEGING NIJMEGEN

Vanuit de werkgroep Mentaal fit zijn er 5 lunch-webinars georganiseerd voor alle partnerorganisaties van Groen, gezond en in Beweging. De webinars gingen over de mentale kwetsbaarheid van jongvolwassenen. Aanwezigen uit de doelgroep deelden openhartig hun tips en kwetsbaarheid. In totaal waren 142 deelnemers bij de webinars.

SAMENWERKING MET HUISARTSEN

Bij huisartsen liggen mooie kansen om mensen in kwetsbare situaties te bereiken met preventie omdat deze groep mensen de huisartsenpraktijk regelmatig bezoekt. Gezondheidsmakelaars willen daar inzetten op stimuleren en ondersteunen van meer preventie. Maar nog niet in elke gemeente is al een stevige samenwerking met huisartsenpraktijken. Om gezondheidsmakelaars hierbij te ondersteunen is in 2023 met behulp van de expertise van Iresearch een werkwijze voor de gezondheidsmakelaars ontwikkeld. Met tips om deze samenwerking te starten of te verstevigen.

SCHOOLSOUT IN NIJMEGEN EN PILOT IN BEUNINGEN

SchoolsOUT biedt ondersteuning op maat aan scholen die aandacht willen schenken aan seksuele en genderdiversiteit. In 2023 zijn alle Nijmeegse scholen bereikt met een scholing vanuit De Werkplaats van @voCampus. Daarnaast is het MT van KION getraind en zijn adviesgesprekken met afzonderlijke scholen gevoerd. Ruim 1500 leerlingen en studenten hebben deelgenomen aan onze 15 live Coming Out Dag-activiteiten, zoals een theatervoorstelling en een interactief filmprogramma. Ook Beuningen is gestart met SchoolsOUT.

GEZOND OUDER WORDEN IN NIJMEGEN

Ouderen in Nijmegen hebben beweegadvies gekregen. Ze zijn doorgeleid naar beweegaanbod in de wijk. Daarnaast is een wervingsplan voor beter bereik van het aanbod 'veilig fietsen' opgesteld en zijn gezondheidsthema's ingebed in diverse ontmoetgroepen.

GLI RIJK VAN NIJMEGEN

In verschillende gemeenten wordt gewerkt aan de implementatie van de Gecombineerde Leefstijl Interventies (GLI). In Rijk van Nijmegen wordt dit ondersteund vanuit VEZN-middelen (Versterking Eerstelijn Zuid-Nederland). In 2023 is een netwerk van leefstijlcoaches opgezet en zijn 3 bijeenkomsten voor dit netwerk georganiseerd. Er zijn leerkringen georganiseerd om lokale GLI-programma's te volgen en daarmee informatie te verzamelen en onderling uit te wisselen. Via het preventieoverleg van gemeenten met VGZ en de GGD is afgesproken dat buurtsportcoaches meer ingezet kunnen worden voor het stimuleren van de doorstroom vanuit de GLI naar regulier beweegaanbod. Tot slot is een overzicht van determinanten rondom de implementatie gemaakt. Ook is de communicatie met samenwerkingspartners verbeterd door de ontwikkeling van een herkenbaar logo.

GEZONDHEIDSVAARDIGHEDEN EN LAAGGELETTERDHEID

Er is een meerjarig traject laaggeletterdheid bij Wijkgezondheidscentrum Lindenholt uitgevoerd en afgerond. Er is een Toolbox 'Aanpak Laaggeletterdheid in de eerstelijn' ontwikkeld. Daarnaast vond een workshop 'Toegankelijke zorg voor iedereen die moeite heeft met lezen en schrijven!' plaats, waaraan 30 mensen hebben deelgenomen.

JUBILEUMJAAR KANSRIJKE START

Het project Kansrijke Start doen we al 5 jaar. Alle gemeenten doen mee, wel wisselend qua programmering. Er zijn diverse lokale coalities, interventies en activiteiten gestart om (aanstaande) ouders in kwetsbare situaties eerder te signaleren en de juiste hulp te bieden. Samen met andere gemeenten in de regio Nijmegen is er een **online magazine** gemaakt met de resultaten na 5 jaar Kansrijke Start.

GEMEENTEN SAMEN GEZOND

Het 4-jarig project Gemeenten Samen Gezond (gefinancierd door ZonMw) is goed op gang. In dit project werken 5 gemeenten via lerend monitoren stap voor stap aan het versterken van de aanpak van overgewicht. Er zijn inmiddels 14 leerkringbijeenkomsten geweest: 7 voor de leerkring van Buren en Neder-Betuwe en 7 voor de leerkring van Druten, Wijchen en Beuningen.

In december hebben we de andere ZonMw-projecten uit het land ontvangen in Wijchen. Daar zijn voorbeelden van lerend monitoren in de praktijk onderling uitgewisseld.

EXTRA FACULTATIEVE TAKEN GEMEENTEN

Alle gemeenten hebben in 2023 facultatieve middelen voor extra inzet van de gezondheidsmakelaars afgenomen. Vanuit deze extra middelen hebben de gezondheidsmakelaars extra gezondheidsbevorderende activiteiten georganiseerd. Dit in nauwe afstemming met en in aansluiting op de preventiedoelen van de gemeenten. Hieronder een greep uit de resultaten.

Berg en Dal

Er is gestart met het inrichten van 3 beweegvriendelijke consultatiebureaus en met een inventarisatie van het beweegaanbod voor kinderen tot 4 jaar.
Er zijn 3 (eerstelijns) netwerken getraind in het gedachtegoed van Positieve Gezondheid en het hanteren van dezelfde taal.

50 deelnemers zijn geïnformeerd over wat nodig of prettig is als je lang(er) thuis woont.

Beuningen

Vanuit het project SchoolsOUT is een filmochtend georganiseerd voor alle leerlingen van de groepen 7 en 8 van vier scholen. Meerdere organisaties hebben de regenboogvlag gehesen, de Regenboogconferentie is georganiseerd en er is een **filmpje** gemaakt.
De Kwiek-beweegroute is gerealiseerd. Daarmee wordt sporten en bewegen onder volwassenen gestimuleerd.
Er is een inloop/informatiepunt over dementie opgestart en een 'dementiewaaier' ontwikkeld.

Buren

In Buren hebben de coördinator van Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) en de gezondheidsmakelaar het project 'Trommel zonder rommel' uitgevoerd om de inhoud van de broodtrommel van basisschoolleerlingen gezonder te maken. 4 basisscholen, 2 supermarkten en de bibliotheek hebben meegedaan en alle 13 basisscholen hebben een watertappunt gekregen.
40 inwoners en 8 organisaties hebben deelgenomen aan verschillende gezondheidstesten op het gebied van bewegen, voeding en welzijn en voorlichting over alcoholmatiging en gezondheid.
Ongeveer 15 inwoners hebben meegedaan aan de Nationale Diabetes Challenge. Dat is een wandelevent met aandacht voor een gezonde leefstijl (niet roken, voldoende bewegen).

Culemborg

Lekker in je Vel is de parapluterm voor activiteiten en interventies die bijdragen aan een gezond(er) gewicht onder de Culemborgse jeugd.
Er is een pilot gestart voor een lokale ketenaanpak, gebaseerd op de landelijke aanpak Kind naar Gezond Gewicht (KnGG). Een theatervoorstelling is georganiseerd voor ouders van basisschoolleerlingen. En de voorbereidingen voor het inrichten van beweegvriendelijke consultatiebureaus zijn gestart.
Diverse activiteiten werden georganiseerd, zodat minder ouderen angst hebben om te vallen. 53 inwoners namen deel aan een activiteit en het dagprogramma valpreventie op de Seniorenbeurs had 50 deelnemers. Daarnaast zijn een folder en promotiemateriaal verspreid.
Samen met de coalitie Een tegen Eenzaamheid is er gebouwd aan het doorbreken van het taboe en het tegengaan van eenzaamheid. Dat gebeurde door 5 bijeenkomsten te organiseren, de oprichting van een praatgroep, beweeg- en ontmoetactiviteiten, een jaarlijkse week tegen eenzaamheid, een dansactiviteit met 80 deelnemers, dineractiviteiten en een ontmoetingsbijeenkomst over autisme.

Druten

De pubercarrousel is ontstaan uit de behoefte van verschillende partners om ouders te informeren over maatschappelijke thema's die in het leven van pubers spelen. Ongeveer 60 ouders (groep 7, 8 en klas 1 en 2) uit de gemeenten Druten en West Maas en Waal hebben de diverse workshops bezocht en waren er enthousiast over.
Er is een online startbijeenkomst georganiseerd (20 deelnemers) met voorlichting over de gevaren van een hitteperiode bij kwetsbare doelgroepen. Daarnaast was er een online overleg met thuiszorgorganisaties over de gevaren en preventie en er zijn 700 flyers 'Klaar voor de hitte' gemaakt.

Heumen

De partners van het Netwerk Jeugd Heumen hebben de theatervoorstelling 'Mijn kind zit niet lekker in zijn vel' met 86 deelnemers georganiseerd en een ouder- en kind bijeenkomst over de overgang PO-VO

met 30 ouders/verzorgers en 20 kinderen.
GLI-deelnemers konden 12 weken op woensdagavond laagdrempelig sporten/bewegen. Gemiddeld waren er elke week 15 deelnemers. De fitheid is toegenomen van een 4,8 naar een 6,4. Daarnaast hebben deelnemers meer plezier gekregen in het sporten en zijn 7 mensen lid geworden van een sport-of beweegactiviteit.
In juni 2023 is een challenge opgezet waarbij inwoners een geldbedrag konden aanvragen om een ontmoetingsactiviteit te organiseren. Alle activiteiten zijn gebundeld op www.heumenontmoet.nl.

Maasdriel

Met het project 'Sportief en gezond groot worden' wordt de motorische ontwikkeling van alle kinderen (0-12) binnen de Bommelerwaard gestimuleerd en daarmee de trend van bewegingsarmoede tegengegaan. Voorbereidingen zijn getroffen om op alle scholen jaarlijks een motorische test af te nemen. Op 5 scholen gebeurt dit al. Het programma wordt samen met de buurtsportcoaches uitgevoerd.
Tijdens de Gezondheidsmaand Bommelerwaard hebben 38 inwoners kennisgemaakt met het aanbod aan gezondheidsactiviteiten. De bijeenkomst is positief ontvangen.
Met de fysiotherapeuten was er een tweede bijeenkomst Ketenaanpak Valpreventie Bommelerwaard. Daar hebben we de stand van zaken besproken en een eerste uitwerking van het aanbod van valpreventietrainingen gemaakt.

Neder-Betuwe

De campagne 'Gezonde Lunchtrommel' voor gezonde eet- en drinkgewoonten bij basisschoolkinderen duurde vier weken. Alle basisschoolleerlingen (meer dan 2500) in Neder-Betuwe hebben de brochure 'Trommel zonder Rommel' ontvangen en een spaarkaart voor een luxe broodtrommel. Drie lokale supermarkten deden mee en er zijn ongeveer 500 broodtrommels uitgegeven.
Een werkgroep valpreventie is opgezet die de aanpak in de gemeente verbindt met de landelijke ontwikkelingen. De groep heeft de huidige inzet verkend en een aantal activiteiten georganiseerd.

Nijmegen Centrum

Er is een Preventiecafé georganiseerd voor alle 26 samenwerkingspartners die voor of met jeugd werken in stadsdeel Centrum en Oost. (zie onder Nijmegen Oost)
Via Centrum Beweegt! wordt een gezonde leefstijl gepromoot, aanbod van beweegactiviteiten inzichtelijk gemaakt en laagdrempelige activiteiten georganiseerd. Dit vergroot bewustwording en plezier rondom een gezonde leefstijl.

Nijmegen Dukenburg

Vanuit de preventieplatforms 12- en 12+ in Dukenburg is met verschillende acties ingezet op het thema mentale gezondheid, zodat kinderen en ouders tijdig en zo laagdrempelig mogelijk steun of hulp ontvangen op mentaal vlak.
Er is een overzicht gemaakt van het collectief en preventief aanbod op mentale gezondheid. Er was een bijeenkomst voor wijkprofessionals over dit thema waar 15 professionals aanwezig waren. Daarnaast is de week van de mediawijsheid georganiseerd en een interactieve theatervoorstelling waar 40 ouders en kinderen bij waren.
Met voorlichtingsbijeenkomsten over het voorkomen van valletsel bij ouderen zijn ongeveer 90 bewoners bereikt.

Nijmegen Lindenholt

In het Preventieplatform 12+ hebben de professionals in Lindenholt regelmatig overlegd met als doel het versterken van de preventie-infrastructuur in dit stadsdeel. Vanuit behoeften van inwoners en

signalen vanuit de wijk is integraal gewerkt aan het thema preventie middelengebruik.
In het kader van de Nationale Diabetes Challenge (NDC) hebben 50 wijkbewoners 20 weken lang elke week in de eigen omgeving een route gelopen die steeds een beetje langer werd.

Nijmegen Noord

In dit stadsdeel is een visie ontwikkeld over hoe om te gaan met de steeds grotere mentale druk op kinderen. De focus ligt op collectieve veerkracht: het normaliseren, waarbij ook gekeken wordt naar de context in plaats van alleen naar het individu. De 'Hand van mentale gezondheid' uit de Finse aanpak voor mentale gezondheid is de basis van de aanpak en wordt in 2024 geïmplementeerd.
De visie van 'Gezond in Noord' is: we willen dat inwoners zich lekker in hun vel voelen in hun eigen omgeving. Gezond zijn en blijven lukt vaak beter wanneer we dat samen met anderen doen. In 2023 is hiervoor georganiseerd: Bewegen op Maat, het leefstijlplatform, een ondersteuningsgroep diabetes en een interactieve leefstijlkaart.

Nijmegen Oost

Er is een Preventiecafé georganiseerd voor alle 26 samenwerkingspartners die voor of met jeugd werken in stadsdeel Centrum en Oost. Er waren 15 deelnemers. Er zijn korte lijnen gelegd (levende netwerkkaart) en de thema's Mentale Gezondheid en Sociale Media zijn gekozen om gezamenlijk op te pakken.
70 wijkbewoners hebben meegedaan aan een bijeenkomst waarmee het thema dementie en mantelzorg breder op de kaart is gezet.
Met 'Leefstijl als medicijn' willen we de preventieve aanpak onder de aandacht brengen van de huisartsenpraktijk en de huisarts ontzorgen door het vinden van andere oplossingen. We zien dat het draagvlak bij partners voor leefstijl als basis voor gezondheid is vergroot.

Nijmegen West en Nieuw West

In 2023 heeft het preventieplatform 12+ de Visie voorbeeldgedrag opgesteld. Door als professionals/stagiaires/vrijwilligers in de wijk eenzelfde visie uit te dragen op het thema gezonde leefstijl zien jongeren overal hetzelfde (gezonde) gedrag voorbijkomen. In 2024 volgt de verdere implementatie.
Er hebben 70 deelnemers deelgenomen aan de bijeenkomsten valpreventie in wooncomplex Catharinahof.
'Gezonder Leven' is een aangepaste lokale gecombineerde leefstijlinterventie COOL gestart. Die duurt twee jaar en is bedoeld voor mensen die moeite hebben met lezen en schrijven (laaggeletterd). In 2023 is 'Gezonder Leven' met 1 pilotgroep van 6 wijkbewoners gestart.

Nijmegen Zuid

In 2023 heeft Nijmegen als 1 van de 9 gemeenten in Nederland de subsidie Gezonde Buurten gekregen. In Grootstal werkten Jantje Beton, IVN Natuureducatie en JOGG samen met bewoners, gemeente Nijmegen, Bindkracht10 en de GGD om een groene plek te creëren. Ruim 100 kinderen en 70 volwassenen hebben geparticipeerd bij het maken van de twee definitieve ontwerpen. Met ruim 20 activiteiten in het kader van groen, ontmoeten en spelen & sport voor jong en oud zijn ruim 200 bewoners bereikt. Bij het openingsfeest waren 80 bewoners, wethouders en N.E.C.-mascotte Bikkel aanwezig.
Samen Sportief in beweging (SSIB) is een gecombineerde leefstijl interventie (GLI) voor mensen die een meer praktische opleiding hebben en die laaggeletterd zijn. In 2023 is SSiB twee keer uitgevoerd voor een groep van 10 wijkbewoners (20 deelnemers totaal); dit is het maximaal haalbare op jaarbasis.

Tiel

Met een subsidie van GGD GHOR Nederland is in 2023 gestart met een wijkaanpak 'Rookvrij leven voor iedereen in Tiel'. Samen met Mozaïek welzijn, de stoppen met roken coach en de gemeente Tiel gaan we rokers die willen stoppen (beter) ondersteunen. Dit project loopt t/m 2025.
In het leefstijlspreekuur zijn in 2023 80 nieuwe patiënten/inwoners gezien en 150 gesprekken gevoerd. Allen zijn ze doorverwezen met klachten als overgewicht, stress, weinig sociale contacten, niet kunnen slapen, te hoog cholesterol, te hoge bloeddruk, beweegarmoede etc. Wat vaak meespeelt: lage gezondheidsvaardigheden en geldproblemen. Deze mensen zijn naar het collectieve aanbod in de wijk en in de stad geleid. Na 2 à 3 maanden bleek dat 70 tot 80% van de patiënten daadwerkelijk is gaan doen wat ze zich voorgenomen hadden.

West Betuwe

Voor het Gezond en Actief Leven-Akkoord West Betuwe is een plan van aanpak geschreven voor de komende 3 jaar. Hiervoor zijn 4 werksessies georganiseerd met professionals en bestuurders.
Het Netwerk Jeugd en Jongeren heeft 2 bijeenkomsten georganiseerd waaraan 40-50 professionals deelnamen. Thema's waren 'Taal & kinderparticipatie' en 'mentale gezondheid'.
Jaarlijks worden er verschillende activiteiten georganiseerd om de aanpak valpreventie integraal te versterken. In 2023 hebben 15 deelnemers meegedaan aan de opleiding Valanalyse, 2 deelnemers aan de training In Balans en 1 deelnemer aan Otago. Er zijn 3 workshops Voorkomen, Vallen & Opstaan georganiseerd voor ongeveer 25 vrijwilligers/professionals en 3 In Balans trainingen voor circa 25 ouderen.

West Maas en Waal

Om sport- en preventiepartners en inwoners mee te laten denken over acties van het lokaal preventie- en sportakkoord is het webinar 'Hoe gezond is West Maas en Waal?' georganiseerd. Naast de voorbereidingsgroep sloten 16 professionals uit de gemeente West Maas en Waal aan. Hieruit zijn thema's gekomen die verder zijn besproken tijdens de sport- en preventiecafés (gemiddeld 30 deelnemers).
In 2023 is er een netwerkbijeenkomst van het Netwerk Geriatrie georganiseerd met als thema alcoholgebruik bij 55+'ers. Er waren 22 deelnemers en de bijeenkomst is goed ontvangen.

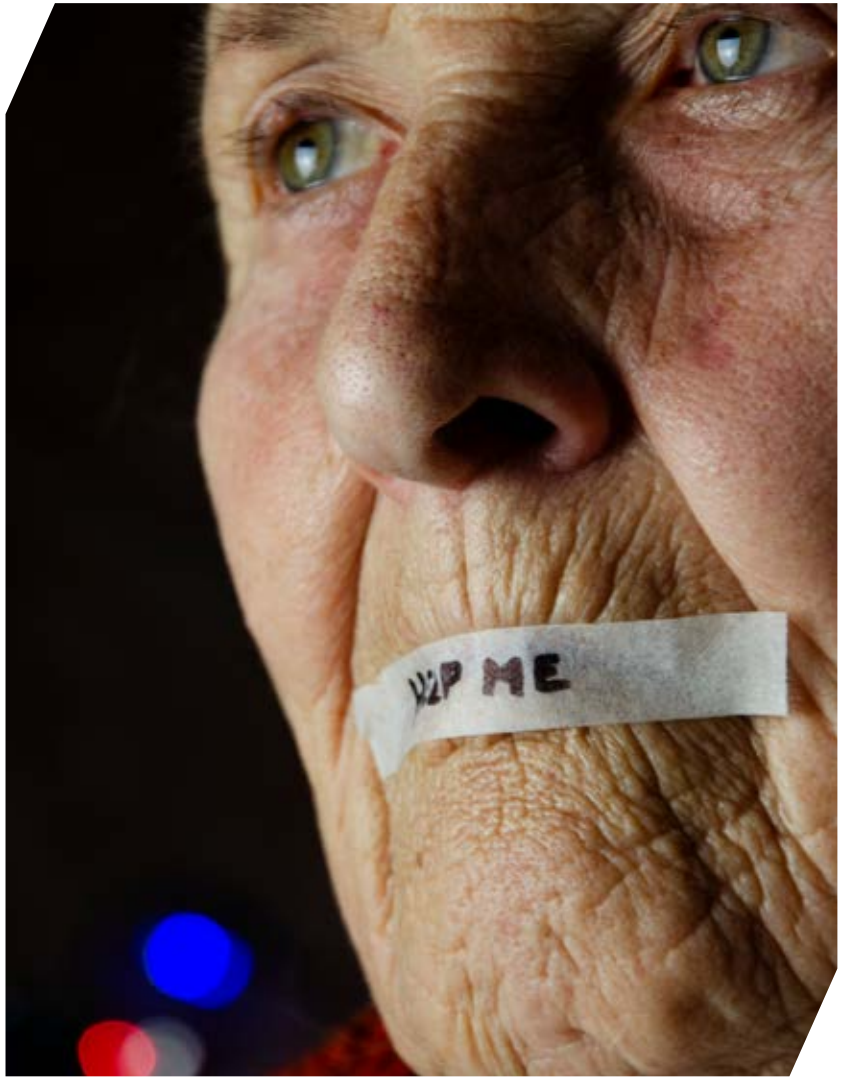
Wijchen

Alle apotheken en huisartsenpraktijken (huisartsen, assistenten en poh's) zijn geschoold in laaggeletterdheid om signalen te herkennen bij patiënten. In totaal hebben 28 professionals deelgenomen aan de deskundigheidsbevordering.
Er zijn 7 nieuwe ideeën uit het Lokaal Preventie Akkoord (LPA) uitgevoerd. Deze ideeën gingen over gezond gewicht en gezonde voeding, speciaal gericht op mensen in een lage sociaal-economische positie.

Zaltbommel

Met het project 'Sportief en gezond groot worden' wordt de motorische ontwikkeling van alle kinderen (0-12) binnen de Bommelerwaard gestimuleerd en daarmee de trend van bewegingsarmoede tegengegaan. In 2023 lag de focus op het ontwikkelen van een goede motorische vaardighedentest. Deze is afgenomen op alle scholen.
De samenwerking voor de integrale ketenaanpak valpreventie is versterkt. Er is een startbijeenkomst georganiseerd waaraan 14 professionals hebben deelgenomen, vertegenwoordigd uit verschillende disciplines. Er is een uitvoeringsplan valpreventie Bommelerwaard 2023-2026 geschreven en gedeeld met het kernteam. En tijdens de gezondheidsmaand zijn er verschillende valpreventieve activiteiten georganiseerd door de netwerkpartners, zoals lezingen valpreventie en beweegaanbod.

3.5 Veilig Thuis

TEAM COLLEGIALE ONDERSTEUNING

De Veilig Thuis-medewerker maakt in het werk situaties mee die aangrijpend kunnen zijn en/of waar de medewerker zich onveilig voelt. Om hierover te praten kunnen onze collega's sinds eind 2023 terecht bij het Team Collegiale Ondersteuning (TCO). TCO is een samenwerking tussen de vijf VT-organisaties in Oost-Nederland. De collega's van het TCO zijn getraind om deze gesprekken te voeren.

OUDERENMISHANDELING

In 2023 is een nieuwe lokale alliantie 'ouderenmishandeling en financieel misbruik' gestart in West Betuwe. Daarnaast sluiten we aan bij de al bestaande lokale allianties (Nijmegen, Berg en Dal en West Maas en Waal). Bij de lokale alliantie in Nijmegen kwamen eind 2023 het Ministerie van VWS en de VNG op werkbezoek. Zij wilden ervaren wat er gebeurt bij zo'n lokale alliantie en kijken hoe ze hier mogelijk in de toekomst in kunnen investeren.
Voor de medewerkers van Veilig Thuis is er een placemat/A3 ontwikkeld met belangrijke vragen rondom het thema ouderenmishandeling per dienst van Veilig Thuis.

EERGERELATEERD GEWELD

Veilig Thuis heeft in 2023 over Eergerelateerd geweld 4 themabijeenkomsten in Rijk van Nijmegen georganiseerd, 4 themabijeenkomsten in Rivierenland en ongeveer 10 keer voorlichting aan ketenpartners gegeven. Daarnaast waren er 4 casuïstiek-besprekingen met een materiedeskundige met de werkgroep en zijn er 8 nieuwsbrieven verspreid. Ook is intern en extern advies en ondersteuning op dit onderwerp gegeven.

Colofon

Tekst en coördinatie
De Taalfactor Communicatieadvies

Vormgeving
OptimaForma, Nijmegen

Fotografie
Linda Verweij, Shutterstock, Unsplash (Getty Images, Matt Seymour, Markus Spiske), GGD Gelderland-Zuid

GGD Gelderland-Zuid